УМОВЫ ПАДПІСКІ:
На 1 м-ц—90 к.; на 3 м-цы—2 р. 60 к.; на 6 м-цаў—5 р.; на 1 год—9 р. 75 к.
Замена адрасу: мясцовага—10 к., іншагародняга—20 кап.

ПЛАТА
За радок вопла[illegible] 50 кап. [illegible]
Пасярод тэкст[illegible]
Пры шматразов[illegible]
Згодна паст. СН[illegible] бярэцца зьверх [illegible]

Падпіска і абвесткі прымаюцца: У Гал. Канторы газ. „Зьвязда“—г. Менс[к] 63, трэці паверх, ад 9 гадз. раніцы да 3-х гадз. дня. У акруговых гара[дах] Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх камт.-тва, канторах [illegible]

РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

Университетская Набережная 7/9
фундамент, Библиотеке Лен. Гос. Университета
р-дек. /Зв.1./

[Зь]вязда

Орган Цэнтральн. Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б

РЭДАКЦЫЯ І ГАЛОЎН. КАНТОРА.
1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня; тэлефон № 10-74. 2) Сакратар рэдакцыі—ад 12 да 2-ое гадзіны дня, тэл. № 6-13. 3) Начны рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42
Кіраўн. Гал. Кантораю } Кантораабвестакі падпіскі } тэл. № 731.

ПЯТНІЦА, 23 САКАВІКА 1928 г.

№ 70 (2877)

Кошт асобнага нумару ўсюды 5 кап.

Год выданьня дванаццаты.

СЁНЬНЯ Ў НУМАРЫ

Працэс Грамады: як ахраньнікі „дапрашвалі“ сьведак.—Выступленьне тав. Літвінава ў Жэнэве разбурыла пляны буржуазных „міратворцаў“.—Штрэзэман аб савецка-нямецкіх адносінах.—Бутычка на польска-літоўскім паграніччы.

Сацыяльнае страхаваньне батрацтва.—4.369.000 руб. на барацьбу з беспрацоўем у БССР.—Камгас асыгнаваў на кватэрнае будаўніцтва ў Менску каля 400.000 руб. — Звыш 90 атручаных гуркамі, у якіх знойдзен мыш'як.

АРТЫКУЛЫ:
Неабходнае папярэджаньне (перадавая). — Праверым, пакуль ёсьць час. — Беларуская Грамада перад польскім судом.—Масавая работа Асоавіяхіму.— Сельскія дарогі і Аўтадор.

ФЭЛЬЕТОНЫ:
Чалавек у цыліндры.

Неабходнае папярэджаньне

Адно з самых вялікіх пытаньняў нашае эканомікі, гэта недахват прамысловых тавараў.

Часткова з прычыны гэтага недахвату слаба праходзілі хлебазагатоўкі ў 1927 годзе; з гэтай-жа прычыны павышаліся на прыватным рынку розьнічныя цэны, а значыцца — становішча чырвонца становілася менш трывалым.

Адсталасьць прамысловасьці, адмоўна ўплываючы на загатоўкі сельска-гаспадарчых прадуктаў, вяла і да слабага разьвіцьця экспарту, што стварае труднасьці на імпартным вучастку замежна-гандлёвага фронту.

Партыя дала дырэктыву мацней разгортваць прамысловасьць і, як вядома, апошнія прапановы плянавых органаў гавораць ужо аб росьце прамысловай прадукцыі ў 1927-28 г. не на 18, а на 23 проц.

У працягу апошніх год індустрыя расьце шпарчэй за сельскую гаспадарку і таварны голад з кожным годам слабее. У 1928 г. ён будзе менш значным, чым у 1927 годзе. Год за годам таварны голад зусім будзе ліквідаваны. Але нават і ў тым выпадку, калі-б гадавая прамысловая прадукцыя зусім адпавядала гадавой патрэбнасьці ў ёй рынку, мы мелі-б таварны голад увосень і зімою, калі сяляне нясуць на рынак добрую палову сва[illegible] не толькі на вясну—лета, але і на восень. Увосень і зімою нястача прамысловых тавараў адчуваецца ў вельмі прыкметнай форме ў процівагу вясьне і лету толькі таму, што сельская гаспадарка выходзіць на рынак нароўнамерна, па сэзонах.

Зараз карэспандэнты з месц паведамляюць аб некаторым зьмякчэньні таварнага голаду, пішуць аб «аслабленым рынку». Становішча рэчаў зараз такое: таварны голад не зжыты, ён нават моцны, але ўжо некаторыя тавары шырокага ўжываньня робяцца «выстарчальнымі». Можна чакаць, што са скарачэньнем загатовак сельска-гаспадарчых прадуктаў на рынку наладзіцца роўнавага.

За месяцы рынкавага спакойства трэба разгарнуць выраб тавараў як буйной, так і дробнай прамысловасьці, і, што асабліва важна, не **дапусьціць моцнага яе згортваньня ў ліпені і жніўні, хоць-бы праз мэтазгоднае разьмеркаваньне водпускаў рабочым.**

Каапэрацыйная сетка павінна рыхтавацца да гэтай кампаніі, уважліва вывучаючы патрэбнасьці мясцовага рынку, каб даць прамысловасьці заказ на такі тавар, які патрэбен насельніцтву.

Тав. Дзяржынскі, стоячы на чале ВСНГ, абвясьціў бой не на жыцьцё, а на сьмерць прымусова-[illegible]

ПРАЦЭС «ГРАМАДЫ»

У Валожыне давалі паказаньні гарачае жалеза, іголкі, дубіны...
„Я мог прызнацца ў тым, што забіў роднага бацьку“.

(Па тэлефону ад уласнага карэспандэнта „Зьвязды“ на працэсе)

ВІЛЬНЯ, 22 (а 7-ай гадзіне ўвечары). 14 дзень працэсу пачаўся з допыту сялян Валожынскае акругі, якія знаходзяцца ў турме па абвінавачаньні ў прыналежнасьці да кампартыі Зах. Беларусі. Дапрошаныя раней у судовага сьледчага напасрэдна пасьля свайго арышту, яны прызналіся, што былі членамі кампартыі Зах. Беларусі, і, апрача таго, далі паказаньні, якія кампрамэтуюць таксама і Грамаду.

На судзе ўсе яны катэгарычна адмовіліся ад сваіх ранейшых паказаньняў і заявілі, што далі іх пасьля зьдзекаў і пабояў. У момант допыту гэтых сьведак адбываецца характэрны дыялёг:

Старшыня нэрвова напамінае аднаму з сьведак Шагулю, што ён у сьледчага паказваў зусім іншае. На гэту заўвагу старшыні Шагуль кажа:

«Так, паночку, у Валожыне я мог-бы прызнацца ў тым, што забіў роднага бацьку, бо нас каталі гарачым жалезам, утыкалі іголкі пад ногці, білі дубінаю».

Заява сьведкі выклікае рух у залі.

— Досыць, досыць,—спыняе сьведку старшыня.

Факт зьбіеньня пацьвярджаюць таксама сьведкі Рыжы і Ліс.

Рыжы заяўляе, што ніколі не належаў да кампартыі. У часе вобыску паліцыя падкінула яму камуністычныя адозвы.

Пасьля допыту сьведак - сялян, дапытваецца рад чыноў палітычнае паліцыі і таемныя агэнты. Іх паведамленьні зводзяцца да таго, што Грамада зьбірала зброю, рыхтавалася да ўзброенага паўстаньня. Дэпутат Мятла, нібы, агітаваў за аб'яднаньне Зах. Беларусі з Савецкай Беларусьсю. Такі-ж характар носяць паказаньні камісара Браслаўскае акругі Кухарскага, агэнта ахранкі Клушына, паліцэйскага Каўнацкага і г. д.

Усе пацьверджэньні гэтае групы сьведак пачэрпнуты з сакрэтных асьведамленьняў. Апрача гэтага, ніякіх фактычных даных, у прыватнасьці, аб зброі, сьведкі прадставіць ня могуць. Толькі ў аднаго з падсудных было знойдзена 3 кілё выбуховых матар'ялаў. Высьвятляецца аднак, што гэтыя выбуховыя матар'ялы былі нарыхтаваны для разбурэньня бэтонных акопаў, што засталіся пасьля вайны.

Сабатаж савецкага праекту разброеньня

Тактыка замоўчваньня і цяганіны правалілася

Імпэрыялістыя скідаюць маску пацыфізму

У пашуканьні прычэпак для адхіленьня праекту

ЖЭНЭВА, 21. Учарашнае выступленьне т. Літвінава ў падрыхтоўчай камісіі да канфэрэнцыі па разброеньні разбурыла першапачатковыя пляны кіраўнікоў камісіі. Яны думалі выбавіцца ад савецкага праекту разброеньня праз замоўчваньне і здачу ў якую-небудзь новую падкамісію. Сёньня ім прышлося выступаць, каб рассеяць моцнае ўражаньне ад прамовы Літвінава. Прадстаўнік Італіі генэрал Марыніс заявіў, што савецкі праект „зьяўляецца ідэялам разброеньня і таму неабходна, каб [illegible] абстаграунтавалася на падтрыманьні грамадзянскай вайны і паўстаньняў у кожнай краіне, дзе савецкі ўрад меў уплыў“. Потым Кашэндэн заявіў, што ў выпадку разброеньня „народы, што знаходзяцца на нізкім узроўні разьвіцьця, [illegible] могуць стварыць небясьпеку для сваіх суседзяў“. У заключэньне Кашэндэн адназваў неабходнасьць падрабязна і асобна артыкул [illegible] у абмеркаваць увесь праект [illegible] пытаньне Літвінава, ці прымае, ці адкідае камісія яго асноўныя прынцыпы“, узгадніць яго са статутам Лігі Нацый камісіяй далей у справе скарачэньня ўзброеньняў.

Дэлегат Злучаных Штатаў Гібсон, адказваючы на заклік Літвінава, у заключнай частцы яго прамовы заявіў, што Злучаныя Штаты імкнуцца захаваць мір і што таму яны прапанавалі ўтварыць дагавор аб адмове ад вайны, але адначасова Злучаныя Штаты адмаўляюцца прыняць савецкі праект. Гібсон запрапанаваў камісіі адхіліць савецкі праект, як „супярэчны задачам камісіі, што скліканы для выпрацоўкі пляну скарачэньня ўзброень-

НАЧНОЕ РАДЫЕ

Польскі сойм склікаецца 27 сакавіка

ВАРШАВА, 22. Прэзыдэнт апублікаваў дэкрэт аб скліку новага сойму і сэнату. Першае пасяджэньне вызначана на 27 сакавіка ў будынку парляманту.

Грэка-румынскія ўзаемаадносіны

ЖЭНЭВА, 22. Румынскі міністр замежных спраў Тытулеску і грэцкі міністр замежных спраў Міхалакапулас падпісалі грэка-румынскі дагавор аб ненападзе і арбітражы.

Чэмбэрлену не падабаецца праезд аўганскага падышаха праз СССР

ЛЁНДАН, 22. «Дэйлі Тэлеграф» (орган мін. замежн. спраў) паведамляе: «Жонка падышаха пачынае адчуваць сябе стомленаю ад доўгага падарожжа. Магчыма, стан яе здароўя прымусіць падышаха адмовіцца ад паездкі на бацькаўшчыну праз СССР».

У аўганскай місіі, куды карэспандэнт ТАСС зьвярнуўся за вытлумачэньнем, паведамленьне «Дэйлі Тэлеграф» назвалі «голаю выдумкаю». Ангельскія ўлады старанна знаёмяць падышаха з станам ангельскіх вайсковых сіл. У асьвядомленых колах карэспандэнту ТАСС зазначылі, што дэманстрацыя «ангельскай ваеннай магутнасьці» мае мэтаю «стварыць пэўны псыхалёгічны эфэкт і падрыхтаваць спрыяючую глебу для дыплёматычных перамоў з падышахам, якія, магчыма, адбудуцца непасрэдна перад ад'ездам падышаха з Англіі».

Савецка-нямецкія адносіны

Камісія рэйхстагу патрабуе ўнікнуць абвастрэньня канфлікту

Выступленьне Штрэзэмана ў камісіі замежных спраў

БЭРЛІН, 21. Як паведамляюць газэты, Штрэзэман у сваім сёньняшнім дакладзе камісіі рэйхстагу па замежных справах падрабязна выказаў пункт погляду міністэрства замежных спраў у пытаньні аб савецка-нямецкіх эканамічных перамовах і аб арышце нямецкіх інжынэраў у СССР.

Як зазначае друк, усе прамоўцы выказвалі жаль з прычыны сур'ёзнага пагоршаньня савецка-нямецкіх адносін, у прыватнасьці, у эканамічнай галіне. Аднак, усе прамоўцы адначасова выказвалі думку, што ўрад павінен атрымаць падтрыманьне ў сваім рашучым выступленьні супроць «абрыдлівых дзеяньняў» савецкага ўраду. Агульны напрамак дзейнасьці ўраду, паводле слоў выступаўшых прамоўцаў, павінен заключацца ў тым, каб старацца вызваліць усіх арыштаваных, але адначасова ўнікаць абвастрэньня канфлікту. За выключэньнем камуністых, усе іншыя члены камісіі галасавалі за адабрэньне пазыцыі, занятай нямецкім урадам.

* * *

БЭРЛІН, 21. Паводле вестак вячэрняй газэты «Ахт Ур Абэндблят», Штрэзэман, выступаючы сёньня ў камісіі рэйхстагу па замежных справах, падкрэсьліў, што з боку СССР парушана прававое палажэньне, якое ўстаноўлена заключным пратаколам савецка-нямецкай згоды аб пасяленьні. Паводле існуючай згоды, савецкі ўрад быў абавязаны на працягу 7 сутак паведаміць нямецкага консула аб арышце нямецкіх шпіёнаў, дазволіць арыштаваным наладзіць сувязь з нямецкімі консульствамі і забясьпечыць арыштаваным прававую дапамогу на іх жаданьні. Якога-небудзь новага дыплёматычнага кроку пасла Нямеччыны ў СССР Брокдорф-Ранцау ў СССР ня было; аднак, ён безупынна клапоціцца аб арыштаваных. Як паведамляе далей газэта, з заявы Штрэзэмана вынікае, што ў становішчы арыштаваных нямецкіх [illegible] ама ніякіх зьмен [illegible] на іх карысьць.

…джаючых мер, прыняцьця іх, галоўным чынам, у працягу апошніх месяцаў перад новым хлебанарыхтоўчым сэзонам, г. зн. перад ліпенем.

Гэтыя меры, у асноўным, зводзяцца да наступнага. Перш за ўсё, ніяк ня трэба паслабляць энэргію ў месяцы рынкавага зацішша і думаць, што гэта зацішша азначае ліквідацыю таварнага голаду ня…

…угрунтаваныя заказы.

Гэта—толькі асноўныя мерапрыемствы, але ёсьць і менш істотныя, для кожнага раёну свае,—і іх неабходна ведаць, іх трэба падрыхтаваць і правесьці ў жыцьцё.

Аддамо ўсе сілы на тое, каб у наступную восень таварны голад праявіў сябе ў значна меншай меры.

Праверым, пакуль ёсьць час

Да пачатку сяўбы засталося мала часу. І таму безадкладна, пакуль яшчэ ёсьць час, трэба праверыць,—ці ўсё зроблена. Праверку павінны зрабіць вясковыя парт'ячэйкі—у першую чаргу. І ня толькі яны—выканкомы і сельсаветы, іх сэкцыі і камісіі, каапэрацыя, групы беднаты, камітэты ўзаемадапамогі, увесь вясковы актыў—павінны яшчэ раз азірнуцца навокал: **ці забясьпечаны поўны пасеў яравога кліну і яго пашырэньне? Ці ўсё зроблена для беднаты? Ці выкарыстаны ўсе магчымасьці для калектывізацыі?**

Мы ўжо пісалі ня раз аб усёй тэй дапамозе, якую аказвае ўрад і крэдытная каапэрацыя ў пасеўнай кампаніі, асабліва калектывам. Але ёсьць яшчэ выпадкі, калі сяляне ня ведаюць аб гэтай дапамозе і не карыстаюцца ёю. Таму першая справа—**шырока абвясьціць сялянам** аб усім тым, што прадпрымаецца раёнам, акругаю ў пасеўную кампанію—па землеўпарадкаваньні, забесьпячэньні сартовым насеньнем, крэдытам, машынамі.

А самае галоўнае—дабіцца, каб у сябе на месцы, у вёсцы і ў раёне ў час было ўсё патрэбнае.

Бо бывае, што каапэрацыя не забясьпечыла сябе **выстарчальнай колькасьцю насеньня**, нават не ўлічыла яшчэ патрэбнасьці. Каапэрацыйны актыў павінен праверыць, як абстаіць в гэтай справай у мясцовым с.-г. таварыстве. Ці прывезла каапэрацыя патрэбную колькасьць **машын і прылад**, ці заляжаліся машыны ў горадзе. І з гэтым трэба не правароніць да раводзьдзя. А калі машыны ўжо на месцы, парт'ячэйкі, групы беднаты пры каапэрацыі павінны прасачыць, каб не папалі машыны ў рукі кулакоў.

Можа быць, прылад, машын дый коняй у вёсцы і раёне не хапае. Значыць, справа парт'ячэек і сялянскага актыву - безадкладна арганізаваць сумеснае скарыстаньне коняй, сумесную апрацоўку зямлі—асабліва трактарам,—машынныя таварыствы. С.-г. сэкцыі саветаў і каапэрацыя павінны тут-жа валадзіць **пракатныя пункты.** Усімі спосабамі патрэбна дабіцца, каб увесь інвэнтар і рабочая жывёла, якія ёсьць у вёсцы і раёне, былі скарыстаны поўнасьцю.

І справа парт'ячэек і груп беднаты—**не дапусьціць** эксплёатацыі бедняка кулаком за каня або плуг. Усе сілы на тое, каб забясьпечыць апрацоўку і засеў бядняцкага поля бяз кулацкай кабалы.

Тут многае значыць правільнае скарыстаньне **бядняцкіх фондаў.** Бо і дагэтуль ёсьць яшчэ выпадкі нескарыстаньня бядняцкіх крэдытаў.

Папова.

…на і на аднолькавых падставах з іншымі.

У прамове прадстаўніка Англіі лёрда Кашэндэна адбілася яго раздражэньне з прычыны неабходнасьці абгаворваць савецкі праект на адкрытым пасяджэньні камісіі. Уся яго прамова была пабудавана на памылковай прадпасылцы, быццам савецкая дэлегацыя паставіла ультыматум—або прыняць, або адкінуць увесь савецкі праект цалком. Супярэчачы гэтаму вымышленаму ультыматуму, Кашэндэн увесь час з напўным скажэньнем цытаваў вытрымкі з савецкага праекту, не ўстрымаўся ад звычайных рэакцыйных нападак на СССР і абвінавачваў савецкую дэлегацыю ў тым, што яна жадае „сабатаваць работу Лігі Нацый; савецкі праект увесь час гаворыць аб народах і ні разу не ўспамінае аб Лізе Нацый, якая ўжо 7 год займаецца пытаньнем аб разбраеньні“. Кашэндэн спрабаваў таксама давесьці, што савецкая дэлегацыя бярэ ўдзел у падрыхтоўчай камісіі толькі з мэтаю выкрыць безвыніковасьць работ Лігі Нацый, і ўвесь савецкі праект, па яго думцы, складзены выключна з гэтай мэтай.

Закранаючы зьмест савецкага праекту, Кашэндэн заявіў: „Савецкі праект мае на ўвазе зьнішчэньне міжнародных войн, але нічога не гаворыць аб грамадзянскай вайне; між тым, уся палітыка савецкага ўраду да гэтага часу падрыхтоўчая камісія пры такіх умовах абгаворваць гэты праект без спэцыяльных поўнамоцтваў ад Лігі і без зьмены статуту Лігі.

Прадстаўнік Канады выказаў думку, што праект належыць перадаць на абмеркаваньне паасобных урадаў.

Дэлегат Галяндыі Рудгэрс, паўтараючы выказаныя ўжо ўчора довады аб „нерэальнасьці“ савецкага праекту, заклікаў камісію „астацца на глебе магчымага пры сучасных абставінах скарачэньня ўзброеньняў“. У заключэньне Рудгэрс таксама, як і выступаўшыя за ім дэлегаты Швэцыі—Хенінгс і дэлегат Польшчы—Сокаль, заклікаў савецкую дэлегацыю супрацоўнічаць з…

…рваць існуючы лад ва ўсім сьвеце“. Жакмэн прапанаваў „безагаворачна адхіліць савецкі праект“.

Прадстаўнік Кубы заявіў, што савецкі праект „у прынцыпе зьяўляецца прыемлемым“, але „мясцовыя ўмовы ў Кубе патрабуюць захаваньня спэцыяльнае сельскае паліцыі“.

Супроць савецкага праекту выступілі прадстаўнікі Грэцыі, Юга-Славіі, Баўгарыі і Фінляндыі, якія звалі яго „нерэальным“.

Наогул у спрэчках выказаліся прадстаўнікі 13 краёў з 24, прадстаўнікі якіх ёсьць у падрыхтоўчай камісіі па разброеньні.

Апроч Нямеччыны, якая выразна заявіла аб згодзе з праектам, а таксама Турцыі і часткаю Кубы, усе іншыя дзяржавы занялі або востра адмоўную, або ўхільлівую пазыцыю ў адносінах да савецкага праекту.

У чацьвер увечары т. Літвінаў будзе адказваць прамоўцам, якія выступалі наконт савецкага праекту.

Да польска-літоўскіх перамоў

ВАРШАВА, 21. У польскую дэлегацыю, якая возьме ўдзел у польска-літоўскіх перамовах, што пачынаюцца 30-га сакавіка г. г., увойдуць: міністр замежных спраў Польшчы Залескі, начальнік усходняга аддзелу Галуўка і іншыя.

* * *

На чале літоўскае дэлегацыі стане Вальдэмарас.

Італія далучылася да забароны ўжываць газы

ЖЭНЭВА, 21. Сёньня прадстаўнік Італіі ў падрыхтоўчай камісіі да разброеньня заявіў, што Італія падпісала канвэнцыю аб забароне газавае вайны.

…7 мітынгаў, якія былі надзвычайна шматлюднымі. Удзельнікі мітынгаў бурна віталі партыйных прамоўцаў, якія падкрэсьлівалі, што «ўрад буржуазнага блёку і яго сацыял-імпэрыялісцкія прысьпешнікі…

Прысутныя на мітынгах выказалі пратэст супроць тактыкі сацыял-дэмакратычнай фракцыі райхстагу, якая сабатуе прапанову аб амністыі па палітычных справах.

Закулісныя сілы ў інцыдэнце з савецкім золатам у Амэрыцы

Рука міністра гандлю Гувэра

ЛЁНДАН, 21. Міністр фінансаў Злучаных Штатаў Мэлён, кажучы 6-га сакавіка аб адмове прыняць савецкае золата, заявіў, што міністэрства замежных спраў Злучаных Штатаў, пачынаючы з 1920 году, адмаўлялася прыняць у манэтны двор ці прабірную палату Злучаных Штатаў золата з СССР.

Інтэрв'ю са старшынёю Дзяржбанку СССР Шэйнманам, перададзенае карэспандэнтам амэрыканскіх газэт з Масквы, паведаміла, што міністэрства фінансаў Злучаных Штатаў у 1922 годзе зьняло забарону на ўвоз савецкага золата і прыняло звыш 10 мільёнаў даляраў ад савецкага ўраду, як плату за амэрыканскі хлеб. Кіраўнікі АРА пацьвердзілі заяву Шэйнмана. Чыноўнікі міністэрства фінансаў знайшлі дакумэнты, якія пацьвярджаюць прыём савецкага золата ў Злучаных Штатах у 1922 годзе. Аднак, міністэрства фінансаў адмовілася апублікаваць гэтыя дакумэнты. Робячы спробу прымірыць заяву Мэлёна з фактам прыёму савецкага золата ў 1922 годзе, чыноўнікі казначэйства пасылаюцца на тое, што „прыём савецкага золата ў 1922 годзе быў выкліканы выключнымі акалічнасьцямі моманту і дыктаваўся меркаваньнямі гуманнасьці“.

Тым ня менш, у афіцыйных колах разумеюць невыстарчальнасьць гэтых тлумачэньняў, бо адмова прыняць савецкае золата грунтуецца на законе, які дзейнічаў і ў 1922 годзе і можа быць зьменен толькі парлямантам. Пытаньнем аб савецкім золаце веде таварыш міністра фінансаў Мілос, які знаходзіцца ў цеснай палітычнай сувязі з Гувэрам (міністр гандлю). Гувэр-жа надта зацікаўлены ў пытаньнях, якія датычаць савецкага золата, бо да рэвалюцыі ён уладаў акцыямі расійскіх золатапрамысловых прадпрыемстваў. Друк амаль не публікуе вестак, ня спрыяючых для міністэрства фінансаў і асабіста для Мэлёна, бо, як відаць, баіцца рэпрэсій з боку Мэлёна пры зборы падаходнага падатку.

Ад уласнага карэспандэнта „Зьвязды“ на працэсе

БЕЛАРУСКАЯ ГРАМАДА ПЕРАД ПОЛЬСКІМ СУДОМ

(З ЗАЛІ СУДУ)

I.

Працэс Беларускай Сялянска-Работніцкай Грамады працягваецца ўжо каля двух тыдняў. За гэты час з усёй сваёй вострасьцю выявіўся і характар самага працэсу і тыя мэтады, якія ўжываліся польскай уладай для таго, каб пасадзіць на лаўку падсудных лепшых прадстаўнікоў беларускае грамадзкасьці наогул і беларускага сялянства паасобна. Перад судом, аб складзе якога скажам ніжэй, прайшоў рад самых рознастайных сьведак. Значная частка іх дакладна падбіралася пракуратураю для таго, каб надаць абвінавачаньню хоць знадворны выгляд праўдападобнасьці і ўгрунтаваць так ці інакш ужо загадзя падрыхтаваны катаржны прыгавар. Аднак, ужо цяпер, хоць працэс далёка яшчэ не закончан, з поўнай аб'ектыўнасьцю можна сьцьвярджаць, што абвінаваўчая ўлада памылілася ў сваіх разьліках. Той жорсткі прыгавар, які бязумоўна будзе вынесен Сялянска-Работніцкай Грамадзе, прадстаўнікі польскае дзяржаўнасьці ня змогуць ніякімі сродкамі апраўдаць у вачох усяе эўрапейскае грамадзкае думкі, якая напружана сочыць за ўсімі пэрыпэтыямі працэсу.

Мінулыя два тыдні з усёй рэзкасьцю, з усёй катэгарычнасьцю выявілі адзін асноўны факт: на лаўцы падсудных сядзяць не 58 „змоўцаў“, не 58 „агэнтаў Масквы“, якія жывуць на „чырвонцы Камінтэрну“—на лаўцы падсудных сядзяць шырокія рабоча-сялянскія масы Заходняй Беларусі. І ўсе намаганьні пракуратуры і самога суду ня могуць затушаваць гэтага асноўнага факту. У ліку сьведак перад судом прайшоў рад беларускіх грамадзкіх дзеячоў. Многія з іх ня маюць ніякае сувязі з рэвалюцыйным рухам і нават больш таго—не прызнаюць рэвалюцыі. Але нават і гэтыя сьведкі, сярод якіх значнае месца займае вядомы лідэр праваслаўнага рэлігійнага руху, сэнатар Багдановіч—нават і гэтыя сьведкі, гаворачы аб дзеячох Грамады і аб яе рабоце, ня могуць утаіць перад польскім судом свайго вялікага павper пажаньня да тых людзей, якія зараз сядзяць на лаўцы падсудных. Магчыма, некаторыя з гэтых сьведак—ярыя праціўнікі Грамады і не адмовілі-б сабе ў прыемнасьці кінуць у яе камень, але ня могуць зрабіць гэтага з страху перад грамадзкай думкай рабоча-сялянскіх мас Зах. Беларусі. Гэты момант працэсу чырвонай ніткай праходзіць па ўсіх паказаньнях беларускіх сьведак. Асабліва шмат увагі суд зьвярнуў на допыт сэнатара Багдановіча, умеркаванасьць палітычных поглядаў якога вядома польскім кіруючым сфэрам. З вуснаў Багдановіча пракуратура спадзявалася пачуць калі ня „пікантныя“ падрабязнасьці аб сувязі Грамады з Саветамі, дык, прынамсі, асуджэньне яе дзейнасьці. Пракуратура, з аднаго боку, імкнулася вырваць у Багдановіча адзнакі, што, па яго думцы, Грамада мела вялікія матар'яльныя сродкі, а з другога—што Тарашкевіч прадстаўляе сабою тып самага „агалцелага“, заядлага бальшавіка, які да таго вельмі шырока і раскошна жыў.

Пры допыце Багдановіча адбываліся вельмі цікавыя дыялёгі.

— Скажэце, сьведка, якія былі прычыны расколу ў беларускай парляманцкай фракцыі,—пытае пракурор.

— Яшчэ пры ўрадзе Сікорскага,—адказвае сьведка,—беларуская фракцыя лічыла, што яе парляманцкая работа пашырыцца, што на парляманцкую дзейнасьць можна разьлічваць. Але потым мы пераканаліся, што з гэтай работы нічога ня выходзіць. І таму ў беларускай парляманцкай фракцыі паўстала пытаньне аб перанясеньні цэнтру цяжару ўсяе работы на арганізацыю беларускага народу, зразумела, у рамках канстытуцыі. На гэтай глебе і ўзьнікла буйная спрэчка. Частка беларускае фракцыі сьцьвярджала, што ад парляманту можна яшчэ чаго-небудзь чакаць, іншыя-ж зусім ня верылі ў мэтазгоднасьць парляманцкае работы. У апошнім асабліва нас пераканалі так званыя законы аб мовах і школе. У выніку гэтых законаў, якія шумна рэклямаваліся, як уступка беларускай нацыянальнай культуры, мы не атрымалі ні аднэй беларускай школы. Сялянскіх дэклярацый, якія патрабавалі стварэньня беларускае школы, мы сабралі на 436 школ, **А НЕ АТРЫМАЛІ НІ АДНЭЙ.**

Надзвычайна важна для нас была лекцыя міністра Народнае Асьветы Станіслава Грабскага, якую ён прачытаў у Вільні на пасяджэньні нацыянал-дэмакратычнага клюбу. Польскім рэакцыянэрам Станіслаў Грабскі зрабіў наступную заяву: „Гэта дарма, што мы далі беларусам закон аб нацыянальнай мове і школе. Вы гэтага ня бойцеся. Мы зрабілі гэта для загранічнае грамадзкае думкі, а па сутнасьці ніякай беларускай школы не дамо“. У выніку ўсіх гэтых момэнтаў у беларускай парляманцкай фракцыі ўзьнік раскол. Адны ўтварылі сялянскі саюз, другія—хрысьціянскую дэмакратыю, трэція—Сялянска-Работніцкую Грамаду.

— Ад каго вышла ініцыятыва расколу,—пытае пракурор.

— Ініцыятыва расколу вышла ад дэпутата сялянскага саюзу Рагулі. Тарашкевіч нават быў прымушан яшчэ перад расколам пакінуць пасаду старшыні ў фракцыі, бо Рагуля і некаторыя іншыя дэпутаты абвінавачвалі яго ў „згодніцтве“. Аб гэтым „згодніцтве“ ўсюды распаўсюджвалі чуткі лідэр ППС Дашынскі і кіраўнікі „Вызваленьня“. Яны абвінавачвалі Тарашкевіча і некаторых іншых дэпутатаў, кажучы ім—„вы вузкія нацыяналісты, вы сядзіце ў аднэй фракцыі разам з папамі, вы ня можаце гаварыць ад імя беларускага народу. Мы праз вашы галовы падамо братэрскую руку беларускім працоўным масам“. І сапраўды і ППС. і „Вызваленьне“ энэргічна стараліся скарыстаць умеркаванасьць беларускае фракцыі і прыцягнуць на свой бок сялянскія масы Заходняй Беларусі, распаўсюджваючы сярод іх такія абвінавачаньні. У масах гэтыя абвінавачаньні нават мелі некаторы посьпех, бо там адбываўся стыхійны працэс арыентацыі на ўсход. Сялянскія масы зварачалі свае погляды ў бок Савецкае Беларусі, кажучы, што „там наш беларускі дом, там наша школа, наша мова“. Тарашкевіч, ня раз выступаючы з соймавай трыбуны, лаяў польскую нацыянальную палітыку, называў яе самагубнай і ставіў у прыклад Савецкую Беларусь, дзе нацыянальная беларуская культура разгортваецца ва ўсёй сваёй шырыні.

— А скажэце, сьведка, як вы адносіліся да Грамады? Чаму іншыя дэпутаты не ўваходзілі ў Грамаду, калі Грамада, па вашай думцы, „арганізоўвала масы“?

— Гэта пытаньне тэмпэраманту,—адказвае Багдановіч. Мы людзі, больш старыя гадамі, думалі, што трэба дзейнічаць больш умеркавана. Я гутарыў з дэканам нашае эпархіі, і мы парашылі, што Беларуская Грамада вельмі востра ставіць пытаньне. Як толькі ва ўрад увайшоў міністар Мэйштовіч, мы даведаліся, што ўмоваю свайго ўваходу ва ўрад ён паставіў ліквідацыю Грамады...

— Добра, добра,—перапыняе старшыня, гэта—да справы не адносіцца.

— А скажэце, ці ўсе беларускія партыі маюць у праграме незалежнасьць Беларусі?—задае Багдановічу запытаньне пракурор.

— Так. Мы нават у сваёй выбарчай праграме паставілі незалежнасьць Беларусі. Мы лічым, што ідэал кожнага народу—стварэньне сваёй дзяржаўнасьці.

У такім духу праходзіў увесь допыт. Усе спробы пракурора выцягнуць ад Багдановіча прызнаньне, што кіраўнікі Беларускай Грамады нічога агульнага ня мелі з беларускімі нацыянальнымі ідэямі і дзейнічалі, як „кучка змоўцаў“, якія знаходзяцца на паслугах Масквы,—далі зусім адваротны вынік. Багдановіч увесь час, магчыма мімаволі, падкрэсьліваў, што на беларускіх дэпутатаў рабіўся зьнізу—з глыбіні рабоча-сялянскіх мас—моцны націск, і больш чулыя, больш актыўныя з дэпутатаў, пад уплывам гэтага націску паступова ішлі ўлева.

Вільня, 17-га сакавіка.

(ПРАЦЯГ ЗАЎТРА)

Сутычкі на польска-літоўскім пагранічча

КОЎНА, 21. Як паведамляе літоўскае тэлеграфнае агенцтва, 18 сакавіка каля 30 салдат польскай арміі напалі ў дэмаркацыйнай лініі, у Троцкім павеце, на літоўскага пагранічніка. Польскія салдаты былі ўзброены стрэльбамі і ручнымі гранатамі. 19-га сакавіка ў вёсцы Парайня, у Вількамірскім павеце, польскі пагранічнік сыгналам выклікаў літоўскага пагранічніка, у якога стрэліў 5 разоў і ўцёк.

Прах т. Ляндлера ў Вене

ВЕНА, 21. Аўстрыйская кампартыя наладзіла ўчора жалобную працэсію з урнаю з прахам памёршага вэнгерскага камуністычнага дзеяча Яўгена Ляндлера, які быў народным камісарам унутраных спраў і камандуючым Чырвонаю арміяй Савецкае Вэнгрыі. У працэсіі ўзялі ўдзел тысячы венскіх рабочых. Наўкола урны была пастаўлена ганаровая варта аўстрыйскага чырвонага саюзу франтавікоў.

З прамовамі, прысьвечанымі памяці нябожчыка, выступілі члены ЦК аўстрыйскае кампартыі. Пасьля праводу члены чырвонага саюзу франтавікоў прынесьлі рэвалюцыйную прысягу над урнаю з прахам Ляндлера.

ПА САВЕЦКІМ САЮЗЕ

ПЭНСІЯ СЯМ'І Д. МАРТОНА

ЛЕНІНГРАД, 21. Абласная страхкаса прызначыла штомесячную пэнсію сям'і Джэмса Мартона ў разьмеры 120 руб. (Дж. Мартон - ангельскі рабочы, які па выкліку лэдзі Астор насяліўся ў „дзікім" краі. Нядаўна ён памёр ад сухот).

ПАДРЫХТОЎКА ДА ВЕСНАВОЕ СЯЎБЫ

УСЬЦЬ-СЫСОЛЬСК. Сельска-гаспадарчы банк у вобласьці Комі адпускае на правядзеньне вясеньняй пасеўнай кампаніі ўвесь свой асноўны капітал—214 тыс. руб. Банк ужо выдаў на куплю рабочай жывёлы, машын і насеньня 122 тыс. руб.

ГАСПАДАРЧАЕ БУДАЎНІЦТВА Ў РСФСР

МАСКВА. Саўнарком РСФСР заслухаў даклад аб фінансаваньні ў бягучым годзе работ па ажыцьцяўленьні пляну мясцовай электрыфікацыі. Агульная колькасьць станцый, уваходзячых у плян, дасягае 37, агульная сума затрат у бягучым годзе дасягне 14.477 тысяч руб.

У гэтым годзе на жыльлёвае будаўніцтва ў РСФСР будзе выдаткавана 259 мільёнаў рублёў, а разам з затратамі саюзнай прамысловасьці і транспарту—349 мільёнаў рублёў.

На фінансаваньне сельскай гаспадаркі па бюджэце РСФСР у бягучым годзе будзе патрачана 48.705 тысяч рублёў.

НАВУКОВЫЯ ЭКСПЭДЫЦЫІ Ў 1928 ГОДЗЕ

МАСКВА. Вясной і летам 1928 году Галоўнавука арганізуе 45 вялікіх экспэдыцый сваіх навуковых установ і 5 экспэдыцый навуковых таварыстваў. На гэтыя экспэдыцыі асыгнавана 87.000 р.

Сьмерць народавольца

ІРКУЦК. Памёр адзін з старэйшых ветэранаў рэвалюцыі, былы народаволец Ілліа Якубавіч Давідзенка. Нябожчык нарадзіўся ў 1860 годзе ў Кіеве. 17-гадовым гімназістым ён далучыўся да гуртку рэвалюцыйнай моладзі, якая падрыхтовала паляваньне на Аляксандра II-га. У 1877 годзе царскі суд прыгаварыў Давідзенка да пакараньня сьмерцю, якое было заменена 20-цю гадамі катаргі. Давідзенка правёў 14 год у Нерчынскай акрузе і 15 год у Якуціі.

Урачыстасьць савецкае радыё-тэхнікі

НІЖНІ-НОЎГАРАД. 21-га сакавіка ніжагародзкая радыё-лябараторыя адсьвяткавала свой дзесяцігодзьдзе. Лябараторыя мае вялікія заслугі ў галіне радыё-тэхнікі. Ёю распрацаваны тыпы магутных электронных ламп і наладжана іх вытворчасьць. Па ініцыятыве лябараторыі ў СССР была ўведзена перадача па радыё яшчэ ў 1922 годзе, калі не ня было яшчэ у Англіі і Нямеччыне. За дзе[illegible] гады лябараторыя абсталявала ў 25 гарадох СССР радыё-перадатачныя станцыі. На ст. Камінтэрн у Маскве яна паставіла магутны перадатчык у 40 кілёват і з та-

Больш гібкасьці і жывога кіраўніцтва

(Да пытаньня аб рацыяналізацыі камсамольскага апарату)

Рост актыўнасьці ЛКСМ і ажыўленьне ўсіх зьвеньняў саюзнай працы асабліва востра ставяць пытаньне аб палепшаньні работы камсамольскага апарату, невыстарчальная гібкасьць якога, незваротлівасьць і слабое ўцягненьне радавое масы саюзу зьяўляецца адной з перашкод для далейшага ажыўленьня працы камсамолу.

Зараз можна канстатаваць неадпаведнасьць паміж размахам работы арганізацыі і магчымасьцямі апарату па абхопе яе кіраўніцтвам.

Адгэтуль, зразумела, уся важнасьць пастаноўкі пытаньня аб рацыяналізацыі камсамольскага апарату. Мы спынімся на асноўных частках гэтага пытаньня.

Колькасьць пісьмовых указаньняў яшчэ даволі значная як з боку АК, так і РК, пры чым усё гэта ячэйкамі ў патрэбнай меры ня можа быць вывучана і не заўсёды рэалізуецца. Кіруючыя органы ЛКСМ вельмі часта ня ўлічваюць таго, што значная частка матар'ялу, асабліва па палітычных кампаніях, друкуецца ў газэтах, а ячэйкі яшчэ не навучыліся ў патрэбнай меры кіравацца газэтай. Колькі ні гаварылі аб праверцы дырэктыў, мы да гэтага часу ня маем праверкі, якая-б насіла сыстэматычны і плянавы характар. Адсутнасьць такога становішча прыводзіць да частага паўтарэньня дырэктыў па адных і тых-жа пытаньнях.

Існуючыя пры акругкомах камісіі фактычна займаюцца разглядам такіх пытаньняў, якія ў другі раз абгаворваюцца на бюро, або ў сакратарыяце, акрамя таго ставяцца калі-ні-калі такія пытаньні, што іх магчыма з посьпехам вырашыць самому загадчыку аддзелам, або сумесна з сакратаром АК. **Занятасьць працаўнікоў АК у камісіях, празьмерная і не заўсёды мэтазгодная нагрузка прыводзіць да абсалютна невыстарчальнага наведваньня ячэек.** Адказы на самыя нават тэрміновыя запытаньні, як правіла, ніколі своечасова ад райкому не паступаюць,—гэта трэба тлумачыць шматлікасьцю гэтых запытаньняў і агульным неўдасканаленьнем тэхнічнай працы.

Акрамя гэтага не рацыяналізавана яшчэ і падлікавая праца: дадатковыя формы падліку і падлік такіх аб'ектаў, якія не выклікаюцца вялікай патрэбай і падлік па сьпісах у райкомах—усё гэта разам узятае робіць падлік досыць грамоздкім і не дае магчымасьці своечасова адчуваць тыя ці іншыя зьмены ў складзе арганізацыі.

На падставе гэтага, мы лічым магчымым правесьці ў справе рацыяналізацыі апарату ЛКСМ наступныя мерапрыемствы:

Ліквідаваць камісіі пры АК, як сталыя існуючыя органы, і перайсьці на склікаваньне нарад (у складзе актыву і прадстаўнікоў розных установ) па асобных канкрэтных пытаньнях камсамольскае працы. Канкрэтна—пры акругкомах магчыма ліквідаваць камісіі АЦА, вайсковую і эканамічную.

Пры райкомах неабходна, на падставе ўжо набытае практыкі, арганізаваць інструктарскія групы ў складзе актыву, якому працу ў інструктарскай групе і лічыць асноўнай камсамольскай нагрузкай.

Устанавіць строгі рэжым праверкі выкананьня дырэктыў: правяраць выкананьне дырэктыў па якім-небудзь пытаньні ня толькі праз заслухоўваньне дакладаў, а практыкаваць выклікі адпаведных таварышоў для інфармацыі аб ходзе выкананьня дырэктыў.

Пісьмовыя паказаньні трэба скараціць да мінімуму і ў значна большай меры выкарыстоўваць друк. Гэта таксама павінна вырашыць пытаньне і аб неабходнасьці мець асноўныя юнацкія газэты ў кожнай камсамольскай ячэйцы.

Спрашчэньне раду статыстычных зводак, іх скарачэньне і пераход на картачную сыстэму павінны таксама значна палегчыць работу па падліку складу арганізацыі.

Вось асноўнае, што трэба зрабіць у справе рацыяналізацыі камсамольскага апарату.

Міх. Лабадаеў.

РЭАЛІЗАЦЫЯ ПАЗЫКІ

Настаўніцтва і вучні набылі аблігацыі

КОХАНАВА. (Ад нашага селькора). Смалянскай сел.-гасп. школе прыпала распаўсюдзіць пазыкі на суму 2.000 руб. Спачатку справа ішла марудна. Але потым справа раскалыхалася. Настаўніцтва школы ў ліку 6 чал. падпісалася на 150 руб. Вучні ў ліку 52 чал. пастанавілі набыць аблігацыі па 2 р. 50 к. на кожнага, а камсамольцы ў ліку 57 чал. на 5 руб. кожны. Рэшта пазыкі распаўсюджваецца сярод рабочых і служачых вучэбнай гаспадаркі «Смаляны».

Г. Лагуноў.

Камсамольцы зрабілі пачатак

ПЯТРЫКОЎ. (Ад нашага селькора). Усе камсамольскія ячэйкі Пятрыкоўскага раёну (Мазыршчына), абгаварыўшы пытаньне на сходах аб пазыцы, зараз-жа прыступілі да працы, рэалізаваўшы пазыкі на 1.300 руб. Слаба толькі праводзіцца растлумачальная праца сярод сялянства аб значэньні пазыкі.

К.

Кулакі перашкаджаюць працаваць

ЧЭРВЕНЬ. (Уласны кар.). Грабёнскі сельсавет павінен быў распаўсюдзіць пазыкі на 5.400 руб., але справа ідзе вельмі туга. Распаўсюджана ўсяго на 400 руб. А далей ні з месца.

Хутчэйшаму тэмпу рэалізацыі пазыкі перашкаджаюць кулакі, агітуючы серадзякоў не набываць аблігацый. Неабходна шырэй разгарнуць працу сярод насельніцтва.

Лясны.

Дырэктыву прынялі да ведама

ВОРША. (Уласны кар.). У Аршанскім раёне на апошнім месцы па рэалізацыі сялянскай пазыкі стаіць Высоцкі сельсавет, які распаўсюдзіў абліга[illegible] усяго на 65 р. Тлумачыцца гэта— неабдайнасьцю сельсавецкай камісіі садзейнічаньня рэалізацыі паз[illegible], самога сельсавету, а таксама і ячэек КП(б)Б і ЛКСМ.

Камісія садзейнічаньня рэалізацыі пазыкі яшчэ да гэтага моманту не

За чыстату партыйных радоў

(Паводле матар'ялаў парткалегіі ЦКК)

„У вёску—няхай Іваны едуць"

Заганарыўся хлапец. Раней ён служыў у ЦРК, з кімсьці палаяўся і добраахвотна вышаў. Больш году ходзіць беспрацоўным. Некалькі раз Бабруйскі гарком даваў яму працу, але ён усякі раз адмаўляўся. Адзінокі—ён меней, як за 120 рублёў у месяц працаваць не хацеў. Калі-ж яму прапанавалі працу ў вёсцы, ён адказаў:

—У вёску няхай Іваны едуць.

Будучы партыйным з 1925 году, ён на працягу апошняга году ні да якое ячэйкі не прымацоўваўся, ад партнагрузкі адмаўляўся. Падтрымлівае цесную сувязь са спекулянтамі-гандлярамі.

Бабруйскай АКК гэты, з дазволу сказаць, «партыец» Левін Зяма быў выключан з радоў партыі. Апэляваў у парткалегію ЦКК КП(б)Б. Калі гэтае пытаньне парткалегія ЦКК хацела разгледзець на месцы, у Бабруйску, то Левін адмовіўся:

— Тут акруговая кантрольная камісія будзе мець уплыў на высьвятленьне справы. Прыеду ў Менск на пасяджэньне ЦКК.

Левіна, як баласт, з радоў партыі выключылі.

Растратчыкам ня месца ў партыі

Спачатку т. С. прадстаўляў справу ў такім выглядзе, што ён, моў, зьяўляецца ахвярай «судовай памылкі».

— Судзілі мяне за растрату 95 р. 02 к. На судзе я казначаў, што апраўдальны дакумант на гэтую суму ёсьць у справах спажывецкага таварыства, у якім я працаваў у якасьці старшыні. Бухгальтар спажывецкага т-ва сьцьвярджаў што ён памятаў аб існаваньні гэтага дакуманту, але зараз знайсьці яго ня мог. Але паколькі суд словам ня верыць,—мяне засудзілі на паўтара гады турмы.

— Зараз, пасьля выхаду з турмы, я ў справах спажывецкага таварыства гэты апраўдальны дакумант знайшоў і прашу,—піша ён у заяве, Магілеўскай АКК,—аднавіць мяне членам партыі.

На пасяджэньні парткалегіі ЦКК высьветлілася, што ў сярэдзіне 1926 г. С., будучы старшынёю спажывецкага таварыства, растраціў асабіста 336 р. Некаторыя прыказчыкі—звыш 600 р. Агульная сума растраты па спажывецкім таварыстве выявілася звыш 1 т. р.

Да суду С. 240 р. сабраў, але гэта не азначала, што ён не зрабіў растраты.

— Таму С., як асуджанага судом за растрату, пакінуць па-за радамі партыі. Як рабочы саўгасу, ён калі пажадае, дык можа ўступіць у партыю на агульных падставах.

Па заслугах

Прэзыдыум Менскай Акруговай Кантрольнай Камісіі КП(б)Б, разгледзеўшы справу аб п'янстве, дыскрэдытацыі партыйнай і савецкай улады з боку адказных работнікаў Зембінскага раёну (пры ліквідацыі апошняга) і Плешчаніцкага раёну, пастанавіў:

Выключыць з радоў партыі—старшыню Плешчаніцкага РВК Трофімава, нарсудзьдзю Зембінскага раёну Каранеўскага.

Абвясьціць строгую вымову—інспэктару лясоў Менскай акругі Сташану, сакратару Плешчаніцкага райвыканкому Казлову, нарсудзьдзі Плешчаніцкага раёну Шаўлісу, старшыні РВК былога Зембінскага раёну Якубовічу, старшыні Барысаўскага райвыканкому Грышкевічу.

Пастаўлена на від—сакратару б. Зембінскага райкому КП(б)Б, цяпер сакратар Узьдзенскага РК КП(б)Б—Бяляцкаму, сакратару Плешчаніцкага РК КП(б)Б—Грынкевічу.

У адносінах Трафімава прэзыдыум Кантрольнай Камісіі ўвесь матар'ял перадаў у пракуратуру для прыцягненьня яго да крымінальнай адказнасьці за дыскрэдытацыю ўлады.

З пасады старшыні райвыканкому Трафімаў зьнят, а таксама пастаўлена пытаньне перад адпаведнымі органамі аб зьняцьці з работы народнага судзьдзі Каранеўскага.

ЧАЛАВЕК У ЦЫЛІНДРЫ

Заслона ўзмахнула сінімі крыламі і схавала сцэну. Удзельнікі пастаноўкі «Суд Арцюхіна»—рабочыя Варанецкага с.-г. тэхнікуму (Барысаўшчына) усхвалёвана зьнімалі грым вазелінам і прыслухоўваліся да бурных воплескаў, якія даносіліся праз заслону з перапоўненай залі клюбу. Артысты сьпяшаліся прыняць звычайны чалавечы выгляд і бегчы ў залю, каб не прапусьціць выступленьня прыехаўшага з Бранску «славутага артыстага» з куплетамі «на злобу дня».

Шчыльна сядзеўшыя на нізкіх лаўках студэнты і настаўнікі тэхнікуму, жонкі і дзеці рабочых, сяляне з ваколічных вёсак,—таксама напружана чакалі выхаду бранскага куплетыстага. Неўзабаве заслона зноў распахнулася—і на сцэне зьяўляецца напудраны чалавек у цыліндры. Чалавек ходзіць туды і сюды, махае рукамі і, асьцярожна зьняўшы цыліндар з напамаджанай галавы, кладзе яго на крэсла.

— Увага!

Чалавек садзіцца на цыліндар. Чалавек сьціскае яго блінам. Чалавек ускаквае, круціцца па сцэне, урэшце, разьмінае цыліндар і весела ўскідвае яго на галаву.

Агульны рогат і крыкі «біс» надаюць гастралёру бадзёрасьці, і ён сьмела прыступае да куплетаў.

„Вечер был, сверкали звезды,
На дворе мороз трещал,
Шел по улице малютка,
А малютке... 20 лет"...

«Малютку» знайшла «старушка». Яна яго «приютила» і «спать с собой положила». Крывяцца тоўстыя карміновыя губы, падміргваюць вочкі—і куплетысты бяз слоў дагаварвае гісторыю «малютки» і «старушки». Але чалавек у цыліндры можа расказаць і пра сябе. Ён, ведаеце, аднойчы «вышел погулять». Бачыць:

„Дамочка—просто мамочка".

Доўга ён хадзіў за гэтай «мамочкой» і ўрэшце «остался без брюк» (зноў на кігі паказвае—якое гэта шчасьце быць без штаноў). Пад канец мараль:

„Не гуляйте с дамочками,
С милыми мамочками".

Камсамолец-студэнт тэхнікуму Мікола Глух рашуча засунуў тры пальцы ў рот і хацеў пранізьліва сьвіснуць, але яго спынілі таварышы:

— Мікола, кінь!..

— Хлопцы, але-ж гэта балаган, гэта-ж...

— Мікола, ня зрывай вечару!

— Але-ж...

— Не забывай пра дысцыпліну!

Апошнія слова прагучэла, як удар бізуном, і «бузацёр» замаўчаў.

У сваім лісьце ў рэдакцыю т. Глух

Па Савецкай Беларусі

НОВАЕ БУДАЎНІЦТВА

250.000 р. на пабудову клюбу-тэатру

МАЗЫР. (Уласны кар.) У цяперашнім будаўнічым сэзоне ў горадзе будзе праводзіцца наступнае новае будаўніцтва: пабудова гарадско[illegible]

Крэдытаў на гэтае будаўніцтва ёсьць ужо больш 100 тысяч руб. У цяперашні момант ідзе загатоўка неабходных матар'ялаў да будаўніцтва. На заяву запіску Гаркам-

Кінофікацыя БССР

Наркамасьветы аб працы Белдзяржкіно

[illegible] на пасяджэньні калегіі Наркамасьветы быў заслуханы [illegible] рэктара Белдзяржкіно тав. Галкіна З дакладу выявілася, што Белдзяржкіно ў адносінах разгортваньня працы па кінофікацыі гораду і вёскі ўзяло правільны напрамак. Вытворчая дзейнасьць кіно таксама была правільнай.

У далейшай сваёй дзейнасьці Белдзяржкіно павінна зьвярнуць асаблівую ўвагу на вытворчасьць карцін на

Бязумоўна, гэтая справа будзе нашы[illegible] Белдзяржкіно будзе [illegible]чаць новым кіно-тэатрам карціны па льготнай цане, што таксама падкрэсьліла ў сваёй рэзалюцыі і калегія ІКА.

Трэба і надалей праводзіць паглыбленьне клюбнага пракату, каб ахапіць кінофільмамі рабочую масу гледачоў. Для клюбаў на карціны неабходна выпрацаваць пэўны самэрцыйны тарыф.

Нам трэба павялічыць фонд культ-

ІХ ПАДСОБНІКАЎ

МАСКВА, 21 сакавіка ў крымінальна-судовай калегіі Вярхоўнага суду СССР пачалася разьбіраціца справа таварыстваў узаемнага крэдыту. На лаўцы падсудных 42 чалавекі. Падсудных можна падзяліць на тры групы—кіраўнікі масkоўскага і гандлёва - прамысловага таварыстваў узаемнага крэдыту, якія парушалі сваімі дзеяньнямі дзяржаўныя інтарэсы на карысьць буйнога прыватнага капіталу; буйных спэкулянтаў-прыватнікаў, якія пры дапамозе таварыства ўзаемнага крэдыту незаконна выкарыстоўвалі дзяржаўныя сродкі для сваіх спэкуляцый, і груп работнікаў Наркамфіну РСФСР і Дзяржбанку, якія за хабары дапамагалі ўтойваць гэтыя злачынствы. Ліквідацыйныя камісіі абодвых таварыстваў прад'явілі да падсудных грамадзянскі іск у суме 6.192.116 руб. Раніішняе пасяджэньне суду было прысьвечана чытаньню абвінаваўчага акту ў 250 аркушаў. На вячэрнім пасяджэньні суд прыступіў да допыту сьведкаў.

ЖУДАСНЫЯ ЛІЧБЫ

86.080 забітых, 16.819 год астрогу

Паводле даных МОПРу, агалошаных на другім усесаюзным зьезде МОПР'у, па ўсіх капіталістычных краёх арыштавана 103.370 асеб, паранена 52.740, забіта 86.080, засуджана на кару сьмерцю 12.504 асобы. Калі падлічыць колькасьць год астрогу, да адсідкі ў якім засуджаны вязьні, дык атрымаецца калёсальная лічба—16.819 год.

За адзін 1927 год МОПР зрабіў дапамогу барацьбітом рэвалюцыі ў суме больш мільёну рублёў.

Затрыманьне камуністычнай літаратуры

У Варшаве на вуліцы арыштаваны Сімха Высоцкі які вёз камуністычную літаратуру. Паліцыяй затрымана 50 клг. брашур, якія былі спакаваны ў пакункі для адпраўкі па пошце ў Плонск і Плоцк.

«Глос праўды» піша, што вялікая колькасьць адрасоў, па якіх павінна была ісьці літаратура, паказвае на значнае разгалінаваньне камуністычнай арганізацыі. Маюць адбыцца масавыя арышты.

ПА СПРАВАХ падпіскі і абвестак званіце па тэлефону 7-81

...вік» 4-х камплектнай школы, коштам у 27 тысяч руб.

...будову новых ...

Б. Ш.

472.258 руб. на гарадзкое будаўніцтва

БАБРУЙСК. (Уласны кар.). У гэтым годзе на летняе гарадзкое будаўніцтва будзе патрачана 472.258 руб., з якіх на вадаправод 220.000 руб. У гэтай галіне будзе зроблена наступнае: пракладзены чыгунныя вадаправодныя трубы на працягу 8.600 пагонных мэтраў, устаноўлены 33 пажарныя гідранты і 50 вадаразборных калёнак. 20.000 рублёў будзе патрачана на загатоўку лічыльнікаў, труб і абсталяваньня для дамавых далучэньняў.

На новае будаўніцтва будзе патрачана 162.697 руб., з якіх 30 тысяч рублёў пойдзе на сканчэньне другіх паверхаў на каменных аднапавярховых дамох. 132.697 руб. будзе патрачана на пабудову трохпавярховага каменнага дому. Дом гэты ўсяго будзе каштаваць 230.000 руб, і будзе скончан у 1929 г.

Каля 28.000 руб. намечана патраціць на рамонт дамоў.

У галіне добрабыту гораду мяркуецца перабрукаваньне старога бруку на плошчы 5.000 кв. мэтраў, абсталяваньне скверу, абсталяваньне лазьні на Бярэзінскім фарштаце, пасадка дрэў, рамонт і пабудова мастоў на рэках.

30.000 рублёў будзе патрачана на капітальную перабудову і пашырэньне гарадзкое лазьні.

500 рабочых прыцягваюцца да працы ў гарсавеце

ВІЦЕБСК. (Уласны кар.) Прэзыдыум Віцебскага гарсавету, у мэтах прыцягненьня шырокіх рабочых мас да ўдзелу ў сэкцыях гарсавету, пастанавіў вылучыць 500 рабочых, даручыўшы ім практычную працу ў розных сэкцыях і камісіях гарсавету.

...ведама» і вылучыў 5 субагентаў, нікольки не абгаварыўшы загадзя ступень іх прыгоднасьці да працы, у выніку чаго ці адзін субагенты да працы не прыступіў.

Ніякага ўдзелу ў кампаніі рэалізацыі пазыкі не прымаюць партыйная і камсамольская ячэйкі.

Чырвонаармейцы падпісаліся на 100 проц.

Гаспадарчая рота 6 палка 2 Бел. стр. імя Фрунзэ дывізіі падпісалася на пазыку ўмацненьня сялянскай гаспадаркі на 387 руб. 50 кап. Апрача гэтай пазыкі яны набылі аблігацыі пазыкі індустрыялізацыі на 300 рублёў. У кожнага чырвонаармейца ёсьць аблігацыя. Яны кажуць:

— Нам, чырвонаармейцам, грошы не патрэбны, няхай яны пойдуць на ўзмацненьне нашай краіны.

К. А.

...ных Беларусі. Гэта можа таксама падкрэсьліла і калегія НКА ў сваёй рэзалюцыі па дакладзе Белдзяржкіно.

Мы абсталявалі сваю кіно-фабрыку ў Ленінградзе, але побач з гэтым ужо час нашаму Белдзяржкіно распачаць падрыхтоўчую працу дзеля пабудовы свае ўласнае фабрыкі і на тэрыторыі БССР.

Што-ж датычыць ленінградзкае кіно-фабрыкі, то тут Наркамасьветы абавязаў Белдзяржкіно выкарыстаць яе цалком і расгарнуць сталы вытворчасьці яе дзейнасьці.

Мы на Беларусі ня маем сваіх мясцовых рэжысэраў, што, безумоўна, перашкаджае стварэньню бытавых кіно-фільмаў з жыцьця Беларусі і наогул затрымлівае дзейнасьць Белдзяржкіно. НКА прапанаваў установіць дзьве-тры стыпэндыі ў Маскоўскім кіно-тэхнікуме для студэнтаў з Беларусі, а таксама мець пры вытворчасьці карцін сваіх практыкантаў.

На заказ сцэнараў з жыцьця Беларусі даручана Белдзяржкіно выдзеліць стыпэндыяльны фонд у суме да 10.000 руб.

У галіне пракату і эксплёатацыі карцін Белдзяржкіно мяркуе пашырыць сетку кіно-тэатраў у найбольш буйных рабочых цэнтрах, мястэчках і заштатных гарадох. Тут таксама вельмі важна выкарыстаць і мясцовую ініцыятыву.

Беларускія надпісы на кіно-карцінах пісаліся вельмі недбайна і непісьменна, што ня раз падкрэсьлівалася і ў нашым друку. Наркамасьветы прапанаваў пры надпісах зьвярнуць больш увагі на якасьць беларускае мовы, і ўсе карціны, якія купляюцца спэцыяльна для вёскі, пушчаць з надпісамі толькі па-беларуску.

Карціны, якія дэманструюцца ў горадзе, павінны пускацца на беларускай і расійскай мовах.

Трэба падбаць аб вымесьце карцін, якія пасылаюцца ў вёску. Калегія НКА даручыла Белдзяржкіно папоўніць фонд карцін вясковага пракату як з ліку тых, што набываюцца ў СССР, так і замежных, галоўным чынам навукова-папулярнага характару. Вельмі важна мець карціны для вёскі на кааперацыйныя тэмы. У справе кінофікацыі вёскі павінны ўзяць самы шчыры ўдзел нашы райвыканкомы, дзеля чаго ім трэба паступова перадаваць справу кінофікацыі і таксама праводзіць самаакупнасьць карцін. Дзеля беднаты і батракоў кіно павінна паказвацца дармова.

У справе пашырэньня кіно-сеці мы павінны трымаць курс на ўстанаўленьне у працягу бліжэйшых год ня менш двух перасовак на кожны раён.

На ўсіх гэтых пытаньнях НКА вынес канкрэтныя прапановы для далейшай дзейнасьці Белдзяржкіно.

...га ў гэтым страшнага няма. Многія студэнты ішлі з вечару абураныя, але кожны з іх проста баіцца ўзьняць голас пратэсту... Што мне рабіць?»

А пакуль Мікола Глух ня можа вырашыць гэтага пытаньня, чалавек у цыліндры пасьпяхова выступае на ўсіх вясковых і мястэчковых сцэнах Барысаўшчыны і зьбіраецца, як кажуць, на гастролі ў Менск.

І вы думаеце, што яго прагоняць? Упэўнены, што гастралёра чакае правал?..

Дазвольце мне, што бранскі куплетысты горшы за нашумеўшага ў беларускай сталіцы Льва Браўна ці другіх гастралёраў, якія выступаюць «звыш праграмы» ў нашых кіно. Тут можа быць розьніца толькі ў большай ці меншай дозе пошласьці: у таго «мамочки», а ў гэтага «бублики».

Але па сутнасьці «чалавек у цыліндры» — суцэльны закончаны вобраз. У душы такіх кіраўнікоў культурнай працай, як сакратар партыйнай ячэйкі Варанецкага тэхнікуму, гэты вобраз зьзяе ў рамцы «звычайнага зьявішча», у якім «нічога страшнага няма».

З «чалавекам у цыліндры» згадзіліся, яму працягваюць руку дружбы.

У тым-жа Варанецкім тэхнікуме гастралёру, у мэтах пашырэньня яго рэпэртуару, расказалі «пікантны» факт:

Тры месяцы таму назад некалькі студэнтаў зрабілі абураючы хуліганскі пастунак, падвінуўшы дзяўчатам кныровыя палавыя органы. У свой час хуліганы атрымалі па заслугах—і з справай было накончана. І вось зараз з вуснаў якогасьці прышлага пашляка гэты факт усьпяваецца з усімі цынічнымі падрабязнасьцямі. Усьпяваецца ня толькі на адной Варанецкай сцэне. Гэты «гвоздь» «чалавек у цыліндры» разносіць па ўсім раёне, па ўсёй акрузе, прыводзячы ў замілаваньне тых людзей, якія і раней былі ўпэўнены, што—«ах, студенты? Это ужас, ужас...».

Культурная рэвалюцыя сама сабой, а «чалавек у цыліндры»—сам сабой.

Байкі Крапівы, поўныя такога яскравага і патрэбнага нам гумару, могуць і ня чытацца, а вось «мамочки» будуць гнусава расьпявацца на кожным кроку.

П'есы Галубка не выдаюцца і ня ставяцца на нашых вясковых сцэнах—за тое спэцыяльна запрашаюцца «Куплетыстыя з Бранску».

Трэба было Міколе засьвістаць, ці не?

Ня сьвістаць, а гнаць трэба гэтую погань у цыліндрах, і не аднаму Міколе, а ўсёй савецкай грамадзкасьці.

Міх. Гольдбэрг.

ПАХОД АЎТАМАБІЛЬНАГА КАРАЛЯ

З прычыны ўжо самога гаспадарчага развіцьця Злучаных Штатаў і таго значэньня, якое набыў у гэтай краіне аўтамабіль, аўтамабільная прамысловасьць разьвівалася ў ёй надзвычайна шпарка, і ў сучасны момант яна займае першае месца як па ўкладзеных у яе капіталах і кошце прадукцыі, так і па ліку занятых у ёй рабочых і служачых.

Вялікая колькасьць машын розных марак напаўняе амэрыканскі рынак, надта добрыя побач з вікуды выгоднымі, дарагія побач з кадаечнымі. Але жыцьцё паказала, што толькі такі аўтамабіль, які танны, а значыць і даступны масе пакупцоў, зможа выжыць на амэрыканскім рынку. А такі аўтамабіль можа будаваць толькі такі завод, які, знайшоўшы адпаведную мадэль, зможа досыць разумна паставіць яе масавую вытворчасьць. Першым фабрыкантам, што змог зрабіць гэта, быў вядомы Гэнры Форд.

Пачаўшы сваю вытворчасьць з надта малога, на капітал атрыманы ад сваіх кампаньёнаў, Форд у кароткі тэрмін разгарнуў разьмеры яго да ступені найвялікшага ў сьвеце заводу і змог зрабіцца адзіным уласьнікам усёй справы. Досыць цікава прасачыць, як разгортвалася вытворчасьць аўтамабіляй Форда: у 1903 годзе гадавая прадукцыя складала ўсяго 195 машын, пры чым кошт паасобнай машыны быў амаль 1.000 даляраў, у 1927 годзе заводы Форда выпускаюць ужо 2.400.000 машын пры кошце менш 300 даляраў кожнага аўтамабіля.

Зразумела, што посьпех Форда ня мог ня выклікаць імкненьня канкурэнтаў дабіцца такой-жа масавасьці вытворчасьці і такога-ж панаваньня на аўтамабільным рынку. Таму, побач з Фордам, мы можам наглядаць у Амэрыцы вялізарны рост іншых заводаў, якія па разьмерах сваёй вытворчасьці перавышаюць усе самыя сьмелыя мары эўрапейскіх аўтамабільных фабрыкантаў. Але, як ні вялікая вытворчасьць гэтых буйнейшых канкуруючых паміж сабою аўтамабільных кампаній, ім далёка не ўдасца дабіцца такой вялізарнай лічбы прадукцыі, якую мае Форд.

Толькі фордаўская арганізацыя вытворчасьці дазваляе выбіць 13 гатовых аўтамабіляй з аднаго рабочага. Таму яго машыны каштуюць па рынку значна танней прадукцыі любога з яго канкурэнтаў.

Зазначаная масавая прадукцыя аўтамабільнай вытворчасьці выклікала надта цікавы працэс—скарачэньне ліку аўтамабільных заводаў у ПАЗШ. Фірмы, ня здольныя выкінуць на рынак машыны па тэй-жа цане і тэй-жа якасьці па «даляр», павінны былі паміраць: найбольшы лік аўтамабільных заводаў раўняўся 565; да 1925 году іх усяго 77, а ў 1927 годзе лік іх скараціўся да 54.

Падобны рост вытворчасьці буйных заводаў пазбаўляе іх магчымасьці скарачаць сваю вытворчасьць. Між тым, амэрыканскі рынак ужо недалёкі ад таго моманту, калі ён ня будзе патрабаваць больш аўтамабіляй. Форд акрэсьлівае максымальную патрэбу Амэрыкі ў 30 мільёнаў аўтамабіляй і значыць, калі ўзяць пад увагу, что ў сучасны момант там ужо маецца 22 з лішнім мільёны аўтамабіляў, дык фабрыкантам застаецца прадаць на папаўненьне парку ўсяго толькі 8 міл., а далей надыходзіць пэрыяд аднаўленьня парку, які патрабуе вытворчасьці максымум 3 мільёнаў машын у год. Такая пэрспэктыва азначае сабою крызіс для амэрыканскай аўтамабільнай індустрыі і, значыць, яна нямінуча павінна шукаць замежных рынкаў для збыту ўсіх сваіх лішкаў вытворчасьці. Барацьба за амэрыканскую машыну на замежных рынках становіцца ўсё труднейшаю, бо Эўропа, навучаная практыкай саміх амэрыканцаў, імкнецца пераняць іх вытворчыя мэтады і пачынае кідаць на рынак усё больш танныя аўтамабілі і ўсё ў большай колькасьці. Гэта прымушае амэрыканцаў згуртаваць найбольшую ўвагу на такіх краінах, якія ня могуць разьлічваць на пастаноўку свэёй вытворчасьці ў бліжэйшым будучым і галоўным чынам на індустрыяльна адсталыя краіны. Больш за ўсіх заняты праблемаю аўтамабільнага крызісу, зразумела, аўтамабільны «кароль» Форд. Побач са спробамі накіраваць свае сілы па зусім новым шляху,—шляху авіяцыйнага будаўніцтва, ён робіць у сучасны момант рашучую спробу яшчэ раз замацаваць за сабою канчаткова аўтамабільныя пазіцыі, барацьба на якіх стапавілася для яго за апошні час надзвычайна труднаю з прычыны пастарэньня мадэлі аўтамабілю. Як ва ўсіх сваіх мерапрыемствах, Форд і тут ня спыніўся на паўмерах. Ён ня стаў уводзіць у сваю машыну якіх-небудзь паасобных дробных паляпшэньняў, а карэнным чынам перабудаваў сваю вытворчасьць, прыстасаваўшы яе для пабудовы новай, гэтак званай мадэлі «А», якая і сваёй якасьцю і знадворным выглядам не павінны пераступаць лепшым узорам сучасных машын. Гэты пераварот ва ўласнай вытворчасьці каштаваў яму ня больш, ні менш, як 200 мільёнаў даляраў, але затое ён яшчэ раз зьдзівіў Амэрыку сваёй новай мадэльлю.

Новая мадэль Форда пры надзвычайна нізкай цане, знадворным выглядам нічым не адрозьніваецца ад больш дарагіх марак, ня ўступае ім ні ў працы, ні ў трываласьці. У першы год мяркуецца выпусьціць да паўтара мільёна штук такіх аўтамабіляй. У далейшым Форд мяркуе, наступова разгортваючы сетку сваіх зборачных майстэрняў за граніцаю, выраблядь у сябе ўсе часткі машын і зьбіраць іх на месцы ў тых краінах, якія маюць патрэбу ў яго прадукцыі. У краінах з разьвітою мэталёвай індустрыяй ён арганізоўвае і вытворчасьць машын, прывозячы ад сябе толькі тыя часткі, якія ў Амэрыцы каштуюць таней. Паўднёвую Амэрыку ўжо можна лічыць цалком заваёванай Фордам у Канадзе філіялы Форда працуюць даўно і пасьпяхова, у Аўстраліі фордаўская машына становіцца самай пашыранай. Цяпер Форд парашыў дастаўляць свае машыны ў Заходнюю Эўропу, апошнюю ён зьбіраецца забясьпечваць сваімі машынамі з базы, якая ствараецца ў Нямеччыне. Для заваяваньня Ўсходняй Эўропы будуць пабудаваны філіялы ў Польшчы. Урэшце, у амэрыканскіх часопісах можна зараз ужо бачыць артыкулы, якія даводзяць усе перавагі для СССР купляць машыны ў Форда, якія адновяць нашу транспартную гаспадарку. Іменна тым, што погляды аўтамабільнага караля зьвярнуліся цяпер на Ўсход і ў асаблівасьці на СССР і належыць тлумачыць карэнную перамену яго арыентацыі ў пытаньні аб прызнаньні СССР і аб гандлёвых зносінах з намі. Імпэрыялізм Форда зьяўляецца для яго адзіным лёгічным выхадам з насьпяваючай перавытворчасьці машын унутры самой Амэрыкі. І нельга ня прызнаць, што напэўна з усіх існуючых аўтамабільных заводаў такога маштабу, які-б дазволіў канкураваць на сусьветным рынку, Форд мае ў сваім распараджэньні найбольшыя матэр'яльныя, арганізацыйныя і тэхнічныя магчымасьці, якія забясьпечваюць яму перамогу ўсюды, акрамя нашага Саюзу, бо зусім самастойныя і самабытныя ўмовы разьвіцьця прамысловасьці і гандлю нашага Саюзу ставяць яго ва ўмовы занадта розныя ад тых умоў што сустракаюцца ва ўсіх іншых краінах

ВЕСНАВАЯ СЯЎБА НАБЛІЖАЕЦЦА

Крэдыт, насеньне, машыны—у першую чаргу беднаце, серадняку і калгасу

Праверка правядзеньня пасеўнай кампаніі

У бліжэйшы час пачнецца практычнае правядзеньне веснавое пасеўнае кампаніі. Надаючы ў гэтым годзе асабліва вялікую палітычную і гаспадарчую значнасьць сваячасоваму правядзеньню веснавое пасеўнае кампаніі, нашы акруговыя, партыйныя і савецкія органы далі цэлы рад дырэктыў раённым і нізавым арганізацыям і ўстановам для таго, каб загадзя правесьці падрыхтоўчую працу.

Улічваючы ўсю важнасьць і паасьпяховае правядзеньне сёлетняе веснавое пасеўнае кампаніі, вакол якое павінны быць мабілізаваны ўсе партыйныя, савецкія і грамадзкія арганізацыі, акруговая кантрольная камісія і РСІ прыступаюць да праверкі выкананьня гэтых дырэктыў партыі і ўлады.

Дзеля гэтага па раёнах арганізуюцца камісіі з прыцягненьнем да працы груп сялянскай беднаты.

Гэтыя камісіі павінны праводзіць сыстэматычную праверку сапраўднага выкананьня дырэктыў кааперацыйнымі і савецкімі органамі, практычнага правядзеньня працы з боку райземчасьцей, райаграномії, сельска-гаспадарчай і крэдытнай кааперацыі і раённых сялянскіх камітэтаў.

Неабходна, апрача азнаямленьня з дакумантамі, якія ёсьць на мясцох, выявіць, наколькі падрыхтован і працуе апарат, якія існуюць перашкоды, недалікі і скажэньні ў гэтай справе, адхіляючы самым рашучым спосабам фармальныя адгаворкі, адпіскі і тлумачэньні так званымі аб'ектыўнымі прычынамі.

У праверку на мясцох неабходна ўцягнуць бядняцкі актыў вёскі з тым, каб стварыць навакол гэтае кампаніі грамадзкую думку сялянства і сачыць за сваячасовым прасоўваньнем у вёску патрэбнага насеньня, угнаеньня, сельска-гаспадарчых машын і прылад, а таксама выкрываць і зьнішчаць усякія непаразуменьні, зацяжку і нядбайныя адносіны як з боку адказных, так і тэхнічных працаўнікоў суднаведных установаў.

Гэта праца будзе праведзена здавальняюча толькі тады, калі шырокія масы насельніцтва дапамогуць і прымуць актыўны ўдзел у праводзімай праверцы, высьвятляючы ў друку ўсе тыя недахопы і тормазы, [illegible] на месцы.

Пагроза пасеўнай кампаніі

Замест 507 ваг насеньня атрымана 104

Белсельсаюз паведаміў Наркамзему, што на 21 сакавіка з 507 вагонаў насеньня, якія падлягаюць завозу з РСФСР, адгружана ўсяго 104 вагоны, або 20,5 проц. З 136 вагонаў насеньня, якое павінна прыбыць па лініі Хлебапрадукту, завезена ўсяго 61 вагон, або 45 проц. З 157 вагонаў, якія падлягаюць завозу па лініі Хлебацэнтру, паступіла 40 вагонаў, або 20,5 проц. Горш усяго ідзе паступленьне па лініі Цэнтрасаюзу. З 214 вагонаў, якія павінны быць завезены Цэнтрасаюзам, паступіла ўсяго тры вагоны, або 1,1 проц.

Наркамзем зьвярнуўся тэлеграфна да ўпоўнаважанага па правядзеньні пасеўнай кампаніі тав. Арджанікідзе аб узмацненьні завозу насеньня гэтымі арганізацыямі і прасіў зьвярнуць увагу на завоз насеньня па лініі Цэнтрасаюзу.

Саўгасы і пасеўкампанія

СЛУЦАК. (Уласны кар.) Плянам пасеўкампаніі прадугледжана аказаньне дапамогі бяднейшаму і маламоцнаму сялянству з боку саўгасаў. Але, нажаль, прыходзіцца адзначыць, што саўгасы на Случчыне мала што прадпрымаюць для аказаньня гэтай дапамогі.

Гэтага нельга сказаць аб саўгасе «Іваць», які аказвае сялянству вялікую дапамогу—абменьвае насеньне, ачышчае збожжа. Саўгас распрацаваў плян абслугоўваньня сялянства ў часе веснавое сяўбы праз машынныя і пракатныя пункты. Таксама два разы ў тыдзень будзе праводзіцца рамонт сялянскага с.-г. інвэнтару.

Дайце магчымасьць ачысьціць насеньне

(Новадворскі сельсавет, Заслаўскага раёну)

Сяляне вёскі Касачы, калі сеялі неачышчаным насеньнем, дык гэта з тае прычыны, што ня ведалі, якую карысьць прыносіць засеў ачышчаным насеньнем.

Зараз сяляне ўжо хочуць ачысьціць сваё насеньне, але ня маюць магчымасьці гэта зрабіць, бо пункты па ачыстцы насеньня знаходзяцца вельмі далёка. Сяляне ня могуць за 15 вёрст на Заслаўскі пункт везьці сваё збожжа. І ёсьць пагроза што сяляне і ў гэтым годзе будуць засяваць палі неачышчаным збожжам.

Каб даць магчымасьць сялянам прачысьціць сваё насеньне, трэба было пры кожным сельскім камітэце ўзаемадапамогі, або на агра-пунктах мець сартоўкі. А калі гэта нельга зрабіць, дык трэба на чарзе браць ачышчальныя машыны ў раённага сельскага камітэту і ў далатак да гэтага высылаць райаграноина ў вёскі для растлумачэньня сялянству аб значэньні сартавога [illegible]

Мёртвая цішыня

(Паланеўскі сельсавет, Койданаўскага раёну)

Надыходзіць гарачая пара—веснавая пасеўная праца. За гэту працу пара ўжо ўзяцца.

Але, калі ўзяць, напрыклад, наш сельсавет, дык тут мёртвая цішыня. Нават да гэтага часу на тэрыторыі ўсяго сельсавету няма ніводнай машыны для ачысткі насеньня.

Віна за гэта падае на агранамічных працаўнікоў і сельсавет. Агра-працаўнікі разам з культурнымі сіламі вёскі павінны сваю працу па агранамічных мерапрыемствах давесьці да сялянскай гушчы.

Селькор Барткевіч.

У ПРЭЗЫДЫУМЕ ЦСПСБ

(На пасяджэньні ад 1-га сакавіка)

Прэзыдыум аб дзейнасьці МЦРК

Заслухаўшы даклад тав. Зігермана аб дзейнасьці праўленьня МЦРК за 1926-27 г., прэзыдыум ЦСПСБ адзначыў пэ ад дасягненьняў: павялічэньне колькасьці пайшчыкаў і ўзмацненьне каапэраваньня членаў прафсаюзаў, палепшаньне працы кааперацыйна-крамных камісій, пашырэньне сеткі каапэрацыйных крам і арганізацыя гандлю мясам, рыбаю, малочнымі прадуктамі і часткова гароднінай. Разам з гэтым прэзыдыум ЦСПСБ адзначыў шэраг недахопаў у працы МЦРК, якія ў асноўным выражаюцца ў наступным: невыстарчальнае ўцягненьне ў лік пайшчыкаў членаў асобных прафсаюзаў—будаўнікоў, праласьветы, тэкстыльшчыкаў і нархарчу, а таксама і хатніх гаспадынь і г. д. Прэзыдыум ЦСПСБ запрапанаваў праўленьню МЦРК у далейшай працы прыняць рад практычных мерапрыемстваў для зьнішчэньня існуючых недахопаў.

Новыя нормы дапамогі па беспрацоўі

Прэзыдыум ЦСПСБ згадзіўся з новымі нормамі дапамогі па беспрацоўі, высунутымі Галоўсацстрахам. Новыя нормы прадугледжваюць для Менску, Віцебску, Гомелю і іх прыгарадаў для 1-й групы стаўку ў 17 р. 50 к., для другой групы—13 руб., для ІІІ-й групы—10 р. 50 к. Для Бабруйску, Магілеву, Ворши, Полацку, Мазыра, Барысава, Рэчыцы і некалькіх рабочых пасёлкаў дапамога прадугледжана ў суме: для 1-й групы—15 р., для ІІ-й групы—11 р. і для ІІІ-й групы—8 р. 50 к.; для гарадоў і мястэчак Чэрвеня, Койданава, Рагачэва, Жлобіна, Слуцку і цэлага раду іншых дапамога ўстаноўлена для 1-й групы ў 12 р. 75 к., для ІІ-й групы—9 р. 35 к., для ІІІ-й групы—7 р. 20 к. Для самотных беспрацоўных, якія маюць утрыманцаў, дапамога адпаведна павялічаецца.

Разьмеркаваньне месц у Менскім доме адпачынку

Прэзыдыум ЦСПСБ зацьвердзіў разьмеркаваньне месц у Менскім доме адпачынку. Найбольшую колькасьць месц атрымалі друкары—18, гарбары—15, металістыя і харчавікі—па 10, дрэваапрацоўчыкі і працасьветнікі—па 9 і г. д. Усяго разьмеркавана 155 месц.

ПАД УЛАДАЙ ПАПЕРКІ

Мытарствы інваліда Гаромка ● Аматары справак з Барысаўскай страхкасы ● Упартыя адміністратары і канфліктная валынка.

Абураючы фармалізм

Гаромка—інвалід працы, сын яго служыць у Чырвонай арміі. Быў час, калі ён атрымліваў пэнсію сваячасова. Пражываў ён тады ў Бабруйскай акрузе. У жніўні 1927 г. Гаромка пераехаў у в. Броды, Менскае акругі. Пераезд разгарнуў новую старонку ў жыцьці інваліда. Пачаліся мытарствы з атрыманьнем пэнсіі. Прайшоў жнівень, Гаромка не атрымаў пэнсіі за гэты месяц. У Менскай акруговай страхкасе яму сказалі, што з Бабруйску «яшчэ ня прыслалі яго справы». Піша інвалід заяву ў Бабруйск. Адтуль ён у верасьні мінулага году атрымоўвае спраўку за № 4494, што аб яго пераезьдзе паведамлена ў Менакрстрахкасу. Але і гэтая паперка не дапамагла.

— Можа добрыя людзі дапамогуць, —падумаў інвалід,—і зьвярнуўся да ўпоўнаважанага акрстрахкасы ў м. Беразіна за растлумачэньнем аб прычынах неатрыманьня пэнсіі.

— Пэнсія?—запытаў у Гаромкі ўпоўнаважаны,—кожна атрымаць, толькі трэба спачатку перадаць мне пэнсійную кніжку, я перашлю яе ў акрстрахкасу і справа пойдзе хутчэй.

Паверыў Гаромка словам упоўнаважанага і 18-га верасьня здаў кніжку. Што-ж вышла? Штотыдзень хадзіў інвалід з вёскі ў мястэчка „паведаць" упоўнаважанага. Апошні кожны раз заяўляў, што „хутка, хутка ўсё будзе". А гэтага „хутка" інвалід жыве па моі дачакацца.

Прайшоў лістапад. Гаромка зноў зьвярнуўся ў Менскую акрстрахкасу. Ён атрымаў адказ, што „аб усім паведамлена беразінскаму ўпоўнаважанаму".

Ня вытрымаў больш Гаромка. Пайшоў шукаць праўду ў іншых установах.

Справа аб цяганіне з выдачай пэнсіі дайшла да Менскай РСІ. Выявілася, што паведамленьне аб пераводзе пэнсіі Менакрстрахкаса атрымала яшчэ ў пачатку кастрычніка, але ў касе прышылі спраўку да „справы" і паклалі ў архіў.

Зараз менская РСІ прымусіла касу дастаць справу Гаромка з архіву. Інвалід атрымаў пэнсію за цэлых 5 месяцаў. Вінаватым супрацоўнікам страхкасы Дабравольскаму і Эпштэйн абвешчана суровая вымова з папярэджаньнем.

М. З.

Бяз спраўкі—ні кроку

Барысаўская страхкаса—установа невялікая, але салідная. Цяганіна і фармалізм разьвіты ў ёй так, як належыць салідная ўстанове. Цэлымі днямі сакратары фабкомаў заняты складаньнем розных справак, якія цэлымі патокамі ільлюцца ў страхкасу. Бяз спраўкі—ні кроку.

Цікава было-б падлічыць, колькі дзён ідзе ў застрахаваных на наведваньне страхкасы. Нажаль, статыстыка не вядзе гэткага падліку. Можна толькі з упэўненасьцю сказаць, што для падліку патрэбен быў-бы спэцыяльны чалавек з поўнай 8-гадзіннай нагрузкай.

Пяройдзем да фактаў. У рабочага Чарняўскага памерла 2-гадовая дачка. Са ўсімі дакумантамі ён накіраваўся ў страхкасу па дапамогу.

— Калі ласка,—заявілі яму,—ідзеце ў фабком і атрымайце спраўку аб тым, што ваша дачка (2-гадовая) сапраўды была на вашым утрыманьні, а не працавала за ўстанове. Абураны нячуваным бюракратызмам, рабочы паклыпаў у фабком.

Бываюць выпадкі, што ў рабочага хварэе жонка і акрамя яго няма каму клапаціцца аб ёй. Раённы доктар, пабываўшы на кватэры рабочага, дае яму водпуск, бо замяніць яго няма кім.

Ня гледзячы на гэта, страхкаса заяўляе: «Дайце спраўку ад фабкому, што акрамя вас няма каму глядзець за жонкай». «Спраўкі»—гэта ўлюбёная страва страхкасаўскіх бюракратаў.

Некалькі слоў аб лячэбных кніжках. Хто хоча атрымаць кніжку—будзь добры пачакаць месяц-два. Апарат страхкасы хварэе павольным стрававараньнем...

Вось яскравы прыклад... Адзін з фабкомаў паслаў у страхкасу сьпіс беспрацоўных членаў саюзу і прасіў паведаміць, хто з іх атрымлівае дапамогу з страхкасы.

Для касы—гэта справа некалькіх хвілін. Але фабком атрымаў адказ праз 2 тыдні, і адказ дужэлі цікавы: «прышлеце свайго прадстаўніка, які сам зробіць, што трэба».

В. Л.

Сучасныя Ляпкіны—Цяпкіны

Ёсьць у нас установы, дзе бюракратызму і цяганіны ніяк, пры ўсім жаданьні, ня знойдзеш. Вельмі мала такіх, але ёсьць. Справы вырашаюць пасямейнаму, без лішніх фармальнасьцяй, без цяганіны. Ідэальнай установай у гэтых адносінах зьяўляецца заслаўскі нарсуд. Судзьдзя Грунецкі вельмі нагадвае Гогалеўскага судзьдзю Ляпкіна—Цяпкіна. Вы памятаеце славутыя парадкі ў судзе Міргараду, апісаныя у няўміручай камэдыі «Рэвізор». У перадпакоі старажы завялі хатніх гусей, якія спацыруюць пад нагамі, у залі пасяджэньняў сушыцца ўсякае шмацьцё, над шафай з паперамі вісіць гарапнік, ніхто не адважыцца зірнуць у справы, бо сам цар Саламон там нічога не зразумее.

Ня лепшыя парадкі і ў Заслаўскім судзе. Канцылярыя мае тры пакоі і два займае сам судзьдзя, у трэцім зьмяшчаецца суд.

У гэтым пакоі адбываюцца пасяджэньні, у ім-жа працуюць канцылярыстыя і ў часе нарад суду супрацоўнікі канцылярыі спакойна застаюцца за сваім сталом. Як быццам, судзьдзя ня ведае, што прысутнасьць пабочных асоб на судовай нарадзе, дзе абгаворваецца прыгавар, сурова забараняецца законам і дае повад для касацыі.

Але што рабіць дзелаводу? Чакаць на вуліцы, пакуль скончыцца нарада?

Архіў і шафа з кнігамі і матэр'яльнымі доказамі стаяць у кухні. Там жыве вартаўнік, там рыхтуюць абеды, там сварацца жонкі вартаўніка і судзьдзі. Амаль штодзённа наведвальнікам суду прыходзіцца слухаць іх лаянку, сваркі, якія перашкаджаюць нармальнай працы.

Так працуюць сучасныя Ляпкіны Цяпкіны. Ці няпраўда, ідэальная ўстанова заслаўскі суд. Ніхто ня скажа, што судзьдзя разводзіць бюракратызм. Пасямейнаму ўсё робіцца, пастарому.

Ш.

Плацеце за прагул з сваёй кішэні!

Пара, даўно пара ў заканадаўчым парадку пакончыць з цяганінай у справе працоўных канфліктаў.

Існуючы парадак абскарджаньня пастаноў органаў інспэкцыі працы і іншых дае магчымасьць цягнуць без канца канфліктную «валынку», [illegible]

выплата за прагул. Падлічэце сумы выплат за прагулы, адзначаныя ў пастановах працсэсій, вы атрымаеце шмат тысяч рублёў.

Чым больш упарты адміністратар, тым большую суму прыходзіцца плаціць установе.

Ёсьць такія гаспадарнікі, што [illegible]

СЕЛЬСКІЯ ДАРОГІ І АЎТАДОР

Гаспадарчае жыцьцё і індустрыялізацыя краіны, якія ўсё больш разьвіваюцца, патрабуюць пабудовы добрых дарог. Дзяржаўны бюджэт ня можа вылучыць тых вялізарных сум, якія патрабуюцца для ліквідацыі бездарожжа. На дзяржаўныя сродкі ўтрымліваюцца дарогі агульнасаюзнага значэньня.

Між тым страты ад дрэннай дарогі вялікія.

Агульная сума страт сялянства ад дрэнных дарог складае каля 7 мільёнаў руб. Неабходна вытлумачыць сельскаму насельніцтву зна- [illegible]

на простых работ, якія прыйдзецца выконваць сельскаму насельніцтву, усім выстарчальна мець дарожнага майстра і пасаду гэту неабходна і эканамічна мэтазгодна стварыць пры РВК.

Калі-б былі ўкамплектаваны майстрамі ўсе РВК (на што ў бліжэйшы год спадзявацца трудна), дык выдатак на ўтрыманьне іх пры акладзе 50 руб. у месяц, выявіўся-б за год у суме 80.000 руб., што складае каля 4 проц. бюджэту 1927-28 году, а да канца пяцігодкі толькі 2 з палов. проц. з агуль- [illegible]

пераходзячы ў працу насельніцтва з устанаўленьнем пэўных норм, каб забясьпечыць прадукцыйнасьць і ўнікнуць бессансоўнага адбыцьця падвёнршчыны. У арганізацыйным парадку трэба намеціць да палепшэньня з пачатку тыя ўчасткі дарог, у якіх сяляніп найбольш зацікаўлен, як напрыклад: трудна праежджыя месцы найбольш грузанапружаных дарог, дарогі, што праходзяць па вёсцы, пераправы праз рэкі і г. д. Трэба намеціць ахват работ, прыкладную патрэбнасьць у рабочай і гужавой сіле, разьмеркаваць [illegible]

[illegible] веснавая пасеўная кампанія зьявіцца штурхачом узмацненьня маламоцных сялянскіх гаспадарак. Больш чым 16.000 гаспадарак на Бабруйшчыне маюць патрэбу ў дапамозе. Мяркуецца задаволіць гэтыя гаспадаркі патрэбным насеньнем. На гэту мэту адпускаецца крэдыт у 40.000 руб.

Маламоцным сялянскім гаспадаркам будзе адпушчана 100.000 р. на правядзеньне шырокага травасеяньня.

Водпуск сялянскім гаспадаркам штучных угнаеньняў у гэтым годзе без атрыманьня якіх-небудзь задаткаў. Гэта мера дасьць магчымасьць прасунуць штучнае ўгнаеньне ў сялянскую гушчу, чым павялічыцца ўраджайнасьць.

Бедвякі і маламоцныя серадвякі, ня маючы с.-г. машын, да гэтых часоў бралі іх у заможнай часткі вёскі і плацілі за гэта вялікія грошы. Каб вызваліць бедвату ад гэтай залежнасьці ад заможных і кулацкіх элемэнтаў, будзе арганізавана каля 50 машынных таварыстваў.

Ч.

Ільнаводная кампанія на Полаччыне

ПОЛАЦАК. (Уласны кар.). Полацкая акруга—ільнаводная акруга, і Акрвыканкам своечасова прымае меры да пашырэньня пасеўнае плошчы пад лён, а таксама забесьпячэньне сялян-ільнаводаў патрэбным гатункам насеньня.

На акрузе працуе 26 машын для ачысткі семя, арганізаваны два пракатныя пункты—у Валынцах і Дрысе (самыя ільнаводныя раёны). Будзе арганізавана: 74 паказальныя вучасткі, 4 паказальныя ільна-гаспадаркі і 4 таварыствы.

Кантрактацыя пасеву ільну будзе праведзена на плошчы ў 5.500 гэктараў, якія павінны даць 70 тысяч пуд. ільну-валакна. На справу кантрактацыі адпушчана 148.000 руб.

З мэтай паляпшэньня гатунку ільну, увозіцца 13.000 пудоў ільну-даўгунцу, які будзе прадавацца сялянству па 2 руб. 45 кап. за пуд або абменьвацца на сялянскае: за 1 п. 10 ф. сялянскага звычайнага—1 пуд гатунковага.

У гэтым-жа годзе па пляне будзе пабудованы ў Дрысе ільнаапрацовачны завод, які будзе перарабляць больш 70.000 пудоў ільну.

...лівацца старыны. Клопаты аб паляпшэньні раённай і сельскай сеткі дарог павінны быць ускладзены на само сялянскае насельніцтва. Урэгуляваньне ў заканадаўчым парадку пытаньня аб самаабкладаньні насельніцтва для патрэб культурнага гаспадарчага будаўніцтва дае магчымасьць правільна накіроўваць самадзейнасьць сельскага насельніцтва таксама і ў галіне дарожнага будаўніцтва.

Тут мы можам атрымаць значны эфэкт. Пры трох рабочых днёх на працягу году на кожнага працаздольнага селяніна, ацэньваючы рабочы дзень у 75 кап., мы атрымліваем надта каштоўнае выяўленьне працы насельніцтва прыблізна ў 3 млн. руб. штогодна, не гаворачы ўжо аб кошце гужавое сілы, якая таксама можа і павінна быць прыцягнута да работ. Аднак, посьпех гэтага пачынаньня цалкам залежыць ад правільнага кіраўніцтва насельніцтва, ад правільнай арганізацыі дарожных работ.

Аб'ём работ, якія разгортваюцца ў бліжэйшыя гады на раённых і сельскіх дарогах, настойліва вымагае спэцыяльных асоб для таго, каб можна было ажыцьцяўляць колькі-небудзь значнае кіраўніцтва гэтымі работамі. Для гэтых тэхнічных справы адносіцца да абавязку раённага дарожнага майстра, дык з задачаю арганізацыйнаю яму адному, бяз шырокага грамадзкага падтрыманьня, справіцца немагчыма. Сапраўды, на кожнага такога майстра прыходзіцца ў сярэднім 13 000 чал. працаздольнага насельніцтва. Ясна, што з такой арміяй, зусім не навучанай і не арганізаванай, у якой кожны чалавек бярэ ўдзел толькі 3 дні на працягу году, аднаму чалавеку няма чаго і рабіць спробу справіцца. Тут у поўнай меры паўстае задача, якую належыць выкарыстаць Аўтадору з яго нізавымі ячэйкамі. Неабходна высьвятліць насельніцтву значэньне добрых дарог, трэба распаўсюджваць сярод яго тэхнічныя веды, як палепшыць дарогу на тым ці іншым грунце, значэньне вадаадводу, рацыянальныя тыпы мастоў, спосабы выкананьня работ і, урэшце, правілы трыманьня дарогі ў парадку. Базаю для гэтага магла-б служыць спэцыяльная брашура па сельска-дарожнай тэхніцы.

Пры дапамозе гэтых падрыхтоўчых кампаній ячэйкі Аўтадору павінны імкнуцца да максымальнай мабілізацыі гарадзкіх сіл для барацьбы з сельскім бездарожжам. Закон аб самаабкладаньні павінен быць выкарыстан у поўнай меры, і дастаўляць на месца патрэбныя матар'ялы і інструманты. Каб больш зацікавіць сялян у справаўленьні дарог, Аўтадор мае на ўвазе абвясьціць конкурс на лепшае выкананьне дарожных работ. У якасьці прэміі мяркуецца даць трактары і аўтамабілі. Адной з самых неадкладных задач Аўтадору зьяўляецца падрыхтоўка кваліфікаванай рабочай сілы, бо гэта хаця-б часткова падрыхтаваная сіла патрэбна зараз-жа да наступаючага будаўнічага сэзону. Неабходна стварыць кадры, папершае, як ужо зазначалася, раённых дарожных майстроў, падругое, старшых рабочых, на якіх мог-бы апірацца дарожны майстар, і, урэшце, кадры знаёмага з дарожнымі работамі насельніцтва.

Падрыхтоўка сельскага насельніцтва і старшых рабочых зьяўляецца задачаю раённых і сельскіх ячэек Аўтадору і павінна выконвацца ў парадку гуртковых заняткаў па вызначанай праграме. Для падрыхтоўкі раённых дарожных майстроў, Аўтадор мяркуе арганізаваць чатырохмесячныя курсы ў Менскай, Магілеўскай і Віцебскай акругах. У гэтых адносінах трэба вітаць ініцыятыву Мазырскай акругі, дзе такія курсы ўжо функцыянуюць.

Ладыгін.

Многія адміністратары даволі часта парушаюць пункты кодэксу аб звальненьнях з працы, а потым за іх учынкі адказвае кішэня дзяржавы.

Прыкладаў можна падаць шмат. Дзесяткі пастаноў аб аднаўленьнях на працы выносяць працоўныя сэсіі ў нашых гарадох, і як вынік,

Наркамюсту і Наркампрацы трэба выдаць закон аб тым, што плаціць за прагул павінен адміністратар, вінаваты ў няправільным звальненьні.

Даволі дзяржаве распачвацца за ўпартасьць і гонар некаторых гаспадарнікаў.

А. Н.

Сотні рублёў выкінуты на вецер

(Дрожджавы завод «Чырвоная Зара»)

Абураючая безгаспадарчасьць наглядаецца на нашым заводзе. Шмат пісалі пра гэта, але многа фактаў яшчэ ня выяўлена.

Вось, напрыклад, некаторыя найбольш цікавыя факты. Адміністрацыя купіла пас да паветрадуўкі шырынёю ў 10 цаляў, цаною ў 400 руб. Дзякуючы дрэннай устаноўцы шківаў да трансмісій, вярблюдаў пас на працягу 7 месяцаў зрабіўся нікуды нявартым: замест 10 цаляў шырыні зрабілася 6. Быў куплен новы—тэй-жа шырыні і за тую-ж цану. За паўтара месяцы папсаваўся і другі пас. Ад 10 цаляў засталося 7.

Хто вінават у гэтым? Мэханік Леман. Ці ня ведалі аб гэтым сьлесары? Зразумела, ведалі, так сама, як і ведалі аб тым, што Леман груба адносіцца да рабочых і не карыстаецца ніякім аўтарытэтам. Затое ён у пашане ў Харчтрэсьце. Папрабуй пікнуць супроць Лемана!

20-га сакавіка парвалася накладна пасу ў лёкамабілі. На думку сьлесароў трэба было даць новую накладку на стары пас, і ён мог-бы свабодна служыць яшчэ паўгода. Прапанавалі гэта Леману, але ён падняў крык: «Ня ваша справа—я мэханік!» Паслалі сьлесароў да загадчыка гаспадаркі па новы пас. Новага ня было, адміністрацыя прымушана была згадзіцца на накладку на старым пасе, але і тут Леман выявіў сваё абураючае ўпарства. Замест таго, каб падвязаць пас да тупога боку лёкамабільнага шківу, Леман загадаў прывязаць яго да вострага боку. У выніку пас перарэзала напалам.

А—ў.

Масавая работа Асоавіяхіму

(Напярэдадні ўсебеларускага зьезду Асоавіяхіму)

З разгортваньнем масавай работы ў Асоавіяхіме справа абстаіць ня зусім добра. Гэта работа амаль зусім не пачыналася. Ячэйкі ня ведаюць, як яе весьці, а адсюль дрэнная пастаноўка ўсёе сыстэмы работы па падрыхтоўцы працоўных да абароны.

Ад таго, як пастаўлена масавая работа, залежыць рост таварыства, залежыць далейшае яго існаваньне. Масавая работа аб'ядвае членаў таварыства, умацоўвае ў іх сьвядомасьць і разуменьне важнасьці асоавіяхімаўскай работы.

Мэтавай устаноўкай масавай работы таварыства зьяўляецца неабходнасьць на аснове разуменьня сваіх задач і задач таварыства ў цэлым выкананьня кожным з членаў таварыства канкрэтнай, поўнай работы. Нагрузка кожнага члена таварыства поўнай работай зацікаўлівае яго і абавязвае быць адказным за ўсю работу таварыства.

Ці ёсьць у нас дасягненьні ў масавай рабоце? Трэба з усёй адкрытасьцю прызнацца, што ў арганізацыі Беласоавіяхіму іх няма. Беласоавіяхім не займаўся масавай работай. Калі яна і праводзілася іншы раз, дык толькі ў парыад якой-небудзь кампаніі, а пасьля кампаніі не заставалася і сьлядоў ад масавай работы.

Уся наша бяда заключаецца ў тым, што мы ў Асоавіяхіме працуем наскокамі, урыўкамі, ад кампаніі да кампаніі, працуе сам сакратар ячэйкі, бяз іншых членаў прэзыдыуму, а аб уцягненьні радавых членаў у працу—гаварыць ня прыходзіцца.

Нізавы асоавіяхімаўскі актыў, які зьявіўся-б каштоўным для працы ў грамадзкасьці, у практычную працу не ўцягнуты. Ня лішнім будзе зазначыць на тое, што і ў апошніх перавыбарах Асоавіяхіму не абышлося без «ганаровага» членства ў прэзыдыумах савету. Возьмем, напрыклад, менскі Асоавіяхім. Чаму ў менскім Асоавіяхіме зноў поўная сьпячка? Чаму пахне збуцьвеласьцю ад усёй яго работы? Толькі таму, што ў склад прэзыдыуму ўвайшлі зноў людзі, занятыя на адказнай рабоце. Паехаў у камандыроўку старшыня Акрсавету,—паехала ўся работа арганізацыі. Чаму-б на работу ў якасьці намесьніка старшыні ня высунуць энэргічнага рабочага хлапца, які выявіўся на нізавой практычнай рабоце Асоавіяхіму, чаму-б такога хлапца ня высунуць на работу ў якасьці намесьніка адказнага сакратара савету і г. д., і г. д. Тады мы ня мелі-б такога становішча, што 32-гадзінныя праграмы для гурткоў вайсковых ведаў яшчэ 7-га сакавіка ляжалі ў акрсавеце ў той самы час, як заняткі павінны былі пачацца 1-га сакавіка, і тады мы-б ня мелі такога становішча, што акрсавет не дае кіраўнікоў для гурткоў вайсковых ведаў. Колькі не хадзі, а кіраўніка не атрымаеш. Не атрымаеш яго толькі таму, што

Асоавіяхім не прыцягнуў начсклад запасу і кадравы камсклад да працы.

Чым тлумачыць, што Чырвоны Крыж і Азет прыцягнулі да сябе актыўных працаўнікоў з таварышоў, якія ніколі і ня думалі аб тым, што будуць працаваць актыўна ў гэтых арганізацыях? Толькі тым гэта тлумачыцца, што ў гэтых арганізацыях мы мелі стаўку на масы, стаўку на актыў, толькі таму, што тут не працуе толькі адзін старшыня і сакратар, а працуе актыў. Гэтыя-ж арганізацыі змаглі скарыстаць рад арганізацый, установ, прыцягнуць да сябе ўвагу ўсіх культурных і навуковых сіл, якія ахвотна дапамагаюць у рабоце. Напрыклад, можна ўзяць вечар Чырвонага Крыжу, які нядаўна адбыўся ў доме Культуры (Менск) на карысьць дзяцей палітзьняволеных Заходняй Беларусі, дзе прымалі актыўны ўдзел культурныя і навуковыя сілы Менску.

А што зрабіў Асоавіяхім у гэтай галіне? Абсалютна нічога. Прыпамятаем, што заявілі навуковыя працаўнікі Менску ў дзень сьвяткаваньня 10-годзьдзя Чырвонай арміі па дакладу камандуючага войскамі БВА тав. Ягорава. Ва ўхваленай рэзалюцыі навуковымі працаўнікамі гаворыцца: «мы аддамо ўсе сілы справе абароны краіны». Інжынэры Белхарчтрэсту на сходзе сваёй асоавіяхімаўскай ячэйкі гаварылі аб тым-жа. Спэцыялістыя Дзяржпляну два разы заявілі Асоавіяхіму, што жадаюць працаваць у Асоавіяхіме ў справе падрыхтоўкі гаспадаркі да абароны.

А што зроблена акруговымі і цэнтральнымі саветамі Асоавіяхіму, каб стукаючых у дзьверы навуковых работнікаў—членаў Асоавіяхіму прыцягнуць да гэтай работы? Нічога.

Клубы, культурныя ўстановы таксама не скарыстоўваюцца для масавай работы. Няма ніякай увязкі ў рабоце Асоавіяхіму з рознымі ўстановамі. Толькі ўдарна, перад якой-небудзь кампаніяй прыцягваецца ўвага апошніх да работы Асоавіяхіму. Пастаянная дапамога, пастаянная ўвязка работы без кампаніі адсутнічае. Органы Галоўпалітасьветы маглі-б адыграць вялікую ролю, асабліва ў вёсцы, культаддзелы прафсаюзаў ня менш важную ролю ў рабоце на прадпрыемствах. А пакуль што гэтая сувязь застаецца толькі ў пляне работы. Калі апошнія і вядуць сякую-такую работу па вайнізацыі, дык незалежна ад Асоавіяхіму.

Не малы лік такіх ячэек можна знайсьці яшчэ і цяпер, якія ня ведаюць, колькі ў іх членаў, а калі ведаюць дык ня маюць уяўленьня аб тым, што прадстаўляе з сябе гэта членская маса. Ня ведаць каго маеш, — значыць ня ведаць, як разьмяркоўваць работу, як ад кожнага атрымліваць тое, што ён можа даць для таварыства.

Ня лепш абстаіць справа з кіруючым матар'ялам. Ячэйкі часта атрымліваюць яго пасьля таго, як тая ці іншая кампанія прайшла. Цэнтральны Савет Беласоавіяхіму не дыфэрэнтуе кожны момант работы таварыства ў паасобку, шле ўсім акругам аднолькавыя абежнікі, не бярэ пад увагу асаблівасьці тэй ці іншай акругі. Па такім-жа прынцыпе дзейнічаюць акругі ў адносінах да сваіх раёнаў. Ёсьць многа дырэктыў, якія датычаць непасрэдна нізавых ячэек, а яны пасылаюцца толькі ў акрсавет і ў лепшым выпадку даходзяць да раёну. Апошні прышывае да справы, а нізавая ячэйка застаецца бяз кіруючага матар'ялу.

Вялікім злом, якое перашкаджае мець уяўленьне аб усёй рабоце і аб патрабаваньнях мас—гэта нядбайнасьць у вядзеньні падліку. Падліку практычнай работы няма, няма падліку дынамікі росту членаў. Няма аналізу складу членаў. Да мэтаду работы падыходзяць спусьціўшы рукавы, «абыяк», без дыфэрэнцыяцыі, без падліку запатрабаваньняў. Уступіў толькі што ў члены таварыства—ну і ідзі страляць у існуючы ўжо некалькі месяцаў стралковы гурток.

З прысылкай справаздач справа абстаіць вельмі дрэнна. Своечасова ў цэнтральным савеце тых ці іншых лічбаў ніколі не атрымаеш. Гэта сьведчыць аб тым, што пастаянныя работнікі Асоавіяхіму «адказныя» недысцыплінаваныя, не нясуць адказнасьці за сваю работу. Атрымаеш справаздачу,—а ў ёй роўна палова прыбаўлена, а часта і на 75 проц. (Нова-Беліцкі раён, Гомельшчына). Лічбы бяруцца са столі і высмоктваюцца з пальца.

Некалькі слоў аб друку. На кожнай канфэрэнцыі, на кожным сходзе членаў Асоавіяхіму прыходзіцца слухаць адно—«друк слаба дапамагае». Ці праўда гэта? Не. І тры разы не. Вярней будзе, калі мы скажам, што Асоавіяхім не дапамагае друку і нават не зьвяртае ўвагі і не рэагуе на зьмешчаныя заметкі і артыкулы ў газэтах. Ці зроблена што-небудзь Беласоавіяхімам па радзе кіруючых артыкулаў, якія закранаюць найгалоўнейшыя галіны работы таварыства? Можна з усёй упэўненасьцю сказаць, што нічога ня зроблена.

А як-жа актыў Асоавіяхіму дапамагае ў інфармацыі аб рабоце таварыстваў праз газэты? Тут ня шкодзіць прыпамятаць аб тым лісьце, які быў разасланы цэнтральным саветам усім акругам аб неабходнасьці апошніх інфармаваць аб сваёй працы газэту «Зьвязда». Пакуль гэта засталося толькі «гласом вопиющего в пустыне». Ніякіх артыкулаў і інфармацый і да гэтага часу няма.

Правяраючы ўсе цэнтральныя выданьні цэнтральнага савету Асоавіяхіму СССР вы, акрамя адной маленькай заметкі ў апошнім нумары часопісі «Авиация и химия», ня знойдзеце ні слова аб працы Беласоавіяхіму. Толькі інструктар, які прыехаў з цэнтральнага савету Асоавіяхіму СССР, напісаў адзін артыкул аб рабоце Беласоавіяхіму. А нашы пастаянныя працаўнікі лічаць гэтую работу лішняй. Гэта тлумачыцца тым, што ня створаны кадр карэспандэнтаў з асоавіяхімаўскага актыву, а гэты кадр трэба стварыць.

* * *

У гэтым артыкуле мы закранулі толькі галоўныя недахопы масавай работы. **Гэтае пытаньне павінна быць абгаворана на мясцох да пачатку зьезду з тым, каб пажаданьні нізавых ячэек знайшлі свой практычны адбітак на зьезьдзе.**

М. Шмідт.

КОЖНЫ падпісчык «Зьвязды», які падпісаўся ад 1-га КРАСАВІКА да канца году або ня менш, чым на 6 месяцаў, МАЕ ПРАВА выпісваць праз к-ру „Зьвязды" — ПА ЗЬНІЖАНАЙ ЦАНЕ —

Да ўвагі падпісчыкаў „Зьвязды"

„Бібліятэчкі Актывістага" (для гораду і для вёскі), якія складаюцца кожная з 10-ці кніжак (усяго звыш 1400 старонак).

Кожная бібліятэчка у асобным продажы каштуе звыш 3-х руб. Падпісчыку-ж „Зьвязды" будзе выслана за **1 р. 50 к.**

ДАПУСКАЕЦЦА РАССРОЧКА: ПРЫ ПАДПІСЦЫ—50 к., 1 мая—50 к. і 1 чэрвеня—50 к.

МАСАВАЯ АТРУТА ГУРКАМІ

ЗВЫШ 90 АТРУЧАНЫХ. У ГУРКОХ ЗНОЙДЗЕНЫ МЫШ'ЯК

АДКУЛЬ УЗЯЛІСЯ ГУРКІ?

У сераду 21, а 1-й гадзіне дня, у першую савецкую больніцу была дастаўлена хворая з адзнакамі атручаньня. А 4-й гадзіне дня было дастаўлена 4 чалавекі і ўсе паведамілі аб атручаньні гуркамі. Дзяжурна-мэдыцынскі пэрсанал зацікавіўся гэтым выпадкам і заявіў аб гэтым галоўнаму доктару. А 5-й гадзіне ўвечары пачалося масавае прыбыцьцё хворых з адзнакамі атручаньня. Тэрмінова быў мабілізаваны ўвесь мэдыцынскі пэрсанал больніцы. За працяг часу да палова другое гадзіны ночы ў першую савецкую больніцу прыбыло 64 чалавекі, атручаныя гуркамі. Ёсьць выпадкі атручаньня 4-5 чалавек з аднэй сям'і.

А 7-й гадзіне ўвечары па распараджэньні гарадзкое інспэктуры аховы здароўя было даручана зрабіць аналіз гуркоў. Аналіз паказаў, што ў гурках знаходзіцца мыш'як.

З прычыны таго, што былі весткі аб продажы 700-800 гуркоў па 2-3 шт. і што можа быць далейшае спажываньне гуркоў, а 10-й гадзіне ўвечары ва ўсе грамадзкія месцы (кіно-тэатры, клюбы) былі разасланы санітарныя дактары для папярэджаньня насельніцтва ад куплі гуркоў на працягу некалькіх дзён.

Акрамя гэтых 64 выпадкаў атручаньня станцыя хуткай дапамогі зарэгістравала яшчэ 14 выпадкаў, з якіх двое хворых былі дастаўлены ў 2-ю больніцу і 9 чалавек — у прыёмны пакой Заходніх чыгунак.

Ёсьць шмат выпадкаў лёгкага атручаньня.

З прыбыўшых 64 чалавек у 1-ю савецкую больніцу—42 учора зранку ўжо выпісаліся. Засталося 22 чалавекі з больш цяжкім атручаньнем, якім аказваецца клінічная дапамога.

*

Выявілася, што атручаныя гуркі прывёз у Менск гр-н Каждан з мястэчка Самахвалавічы ў колькасьці 3.000 шт. Раніцай 21 сакавіка ён пачаў іх прадаваць на віленскім рынку і, прадаўшы паўтары бочкі, быў затрыманы міліцыяй. Калі яму заявілі, што ў гурках ёсьць атрута, ён абурыўся і, паспрабаваўшы гуркі, сам атруціўся.

Інспэктура аховы здароўя аддала распараджэньне міліцыі аб арышце 300 бочак гуркоў, якія загатоўлены прыватнымі гандлярамі ў Самахвалавічах. Санітарнымі арганізацыямі праводзіцца дасьледваньне якасьці гуркоў на дзяржаўных складах і ў прыватных крамах.

Сьледчымі органамі вядзецца далейшае дасьледваньне.

М. А.

Сацыяльнае страхаваньне батрацтва

20.000 СЯЛЯНСКІХ ГАСПАДАРАК ПАДЛЯГАЮЦЬ САЦЫЯЛЬНАМУ СТРАХАВАНЬНЮ

Галоўсацстрах Беларусі распрацаваў і зацьвердзіў правілы аб страхаваньні асоб, якія заняты па найме ў сялянскіх гаспадарках.

Да сялянскіх гаспадарак, якія падлягаюць сацыяльнаму страхаваньню ў абавязковым парадку, адносяцца: гаспадаркі, якія ўжываюць працу ня менш 3-х батрачы, у выпадку цяжарнасьці і родаў. Акрамя таго застрахаваныя карыстаюцца дапамогай на нараджэньне дзіцяці і пахаваньне.

Застрахаваным будзе выдавацца таксама дапамога па беспрацоўі ў размеры 4 руб. у месяц.

Мэдыцынская дапамога батрац-

МЕНСК

4.369.000 руб. на барацьбу з беспрацоўем

Прэзыдыум Дзяржпляну перадаў у Эканомнараду на зацьверджаньне плян мерапрыемстваў па барацьбе з беспрацоўем у БССР на 1927-28 г.

Усяго на барацьбу з беспрацоўем адпускаецца 4.369.100 руб.

Адпушчаны сродкі на ўтрыманьне дамоў для беспрацоўных на 350 ложкаў.

Сталоўкі будуць адпускаць 1.460 танных і дармовых абедаў удзень. Органы Наркам. Працы накіруюць на курсы дакваліфікацыі і перакваліфікацыі 830 беспрацоўных.

З сумы ў 2.118.600 руб., што адпускаецца па бюджэце на барацьбу з беспрацоўем, для Менскай акругі вызначана 32,6 проц., Віцебскай—20,9 проц., Гомельскай акрузе—15,9 проц. і г. д.

Па Менскай акрузе грамадзкімі работамі будзе абхоплена 785 чалавек штодзённа, працкалектывамі—995.

У галене перакваліфікацыі беспрацоўных, акрамя існуючых курсаў цэнтральнага інстытуту працы і інш., намечана арганізацыя вучнёўскіх брыгад пры менскіх працкалектывах на 120 чалавек, курсаў настаўнікаў на 100 чал., курсаў мэдыцынскіх сёстраў, вытворчых майстэрань у Добрушы і Полацку.

Высьвятляецца пытаньне аб падрыхтоўцы тарфянікоў і гарбароў. Наркам. Працы сумесна з Менскім акрвыканкомам запрапанавана распрацаваць праект пабудовы ў Менску начлежнага дому для беспрацоўных. Адначасова Наркам. Працы паказана на неабходнасьць утварэньня новых форм прыцягненьня беспрацоўных да работы шляхам арганізацыі іх у арцелі. У гэтым годзе ў Полацку і інш. мясцох ужо арганізавана некалькі садоваагародных арцеляй.

Аб камандыроўках у ВНУ РСФСР і УССР

Народны Камісарыят Асьветы БССР устанавіў на 1928-29 навучальны год наступны парадак выдачы камандыровак для паступленьня ў вышэйшыя навучальныя ўстановы РСФСР і УССР.

ДЗЕ ГАЛАВАЦЯПЫ?

Наркамасьветы атрымаў дырэктыву скараціць на 20 проц. адміністрацыйна-гаспадарчыя выдаткі. І вось, праводзячы гэту дырэктыву ў жыцьцё, Наркамасьветы скарачае 20 проц. выдаткаў па выданьні часопісі «Беларускі Піянэр» і 40 проц. па выданьні камсамольскай літаратуры.

З якога гэта часу друк (няведамственны) стаў адміністрацыйна-гаспадарчым выдаткам?

Наркамасьветы кажа, што друк да адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў аднесла бюджэтнае кіраўніцтва Наркамфіну і калегія Наркамасьветы ў сваёй пастанове ад 25-II аб скарачэньні адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў зацьвердзіла праект, паводле якога скарачалася субсыдыя і на друк.

Ня ведаю, хто вінаваты ў гэтым галавацяпстве, але Наркамасьветы паставіў нас перад фактам прыпыненьня выданьня камсамольскай літаратуры і друкаваньня часопісі «Беларускі Піянэр» на газэтнай паперы і зусім бяз ілюстрацый.

Трэба было, каб гэтай справай зацікавілася РСІ.

В.

45 новых кватэр

21-га сакавіка на тэхнічнай нарадзе пры Камгасе была заслухана інфармацыя інжынэра Кзвокіна аб падрыхтоўцы да кватэрнага будаўніцтва ў Менску.

З сярэдзіны красавіка пачнуцца работы па пабудове новага 70-ці кватэрнага дому. Праект дому ужо ёсьць. Матар'ялы загатоўлены. Для дому адведзен пляц на рагу Унівэрсытэцкай і Камсамольскай вуліц.

У гэтым сэзоне будзе закончан дом на рагу Ленінскай вул. і Карла Маркса. Работы ўжо выканаы на 65-70 проц.

Заканчваецца пабудова дому на 12 кватэр па Ленінскай вул., 25. У бліжэйшы час пачнуцца работы па пабудове 12-цікватэрнага дому для камскладу Чырвонай арміі. Адначасова будуць рэмантавацца дамы па Школьнай вул., 5-12, і Валадарскай вул., № 26-28.

Усяго будзе пабудавана 40-45 новых кватэр. Камгас асыгнаваў на кватэрнае будаўніцтва каля 400.000 руб.

Менскі вадаправод пашыраецца

Гарсавет дагаварыўся з „Вадакана-

За дзень

ПЛЕНУМ ВУЧКПРАФСОЖУ МББ ЧЫГ. Учора ў Менску адкрыўся чарговы пленум Вучкпрафсожу МББ чыг.

250.000 РУБ. НА РАМОНТ ЗАВОДАЎ. У першым квартале 1927-28 году Белхарчтрэст выдаткаваў 250 тыс. руб. на рамонт і дааб-сталяваньне фабрык і заводаў трэсту.

БАРАЦЬБА З ЗАРАЗНЫМІ ЗАХВОРВАНЬНЯМІ. Прэзыдыум Гарсавету вынес пастанову аб мерапрыемствах з заразнымі захворваньнямі. Аб усіх вострa-заразных захворваньнях неабходна паведамляць у гарадзкую інспэктуру аховы здароўя. Дэзынфэкцыя кватэр і рэчаў хворых будзе рабіцца дармова.

ПАВЯЛІЧЭНЬНЕ ПАЯВОГА КАПІТАЛУ БЕЛПАЙГАНДЛЮ. Прэзыдыум ВСНГБ пастанавіў павялічыць паявы капітал Белпайгандлю да 700.000 руб. праз уцягненьне ў якасьці пайшчыкаў мясцовай прамысловасьці і павялічэньне паёў некаторых трэстаў.

ДАКЛАД ВСНГБ У ВСНГ СССР. У пачатку красавіка ў прэзыдыуме ВСНГ СССР будзе заслухан даклад ВСНГ БССР аб выніках працы беларускай прамысловасьці і яе пэрспэктывах. Да гэтага тэрміну будзе выпушчан зборнік аб прамысловасьці БССР.

ПРАДСТАЎНІК БЕЛАРУСІ У САВЕЦЕ ЦЭКАМБАНКУ. У прэзыдыум савету Цэнтральнага Камунальнага Банку СССР ад БССР абраны т. Васкабойнікаў, у рэвізійную камісію т. Пострэйтэр (сталае прадстаўніцтва БССР у Маскве).

— **КРЭДЫТ НА КАНАЛІЗАЦЫЙНЫЯ РАБОТЫ І ВАДАПРАВОД.** Прэзыдыум акрвыканкому пастанавіў заключыць дагавор з камунальным банкам на атрыманьне крэдыту ў суме 187.500 р. на каналізацыйныя работы і 26.000 р. на вадаправод.

— **УСЕБЕЛАРУСКІ ЗЬЕЗД ЧЫГУНАЧНІКАЎ.** Усебеларускі зьезд чыгуначнікаў перанесены на восень.

— **ПРАМЫСЛОВЫЯ ТАВАРЫ ДЛЯ БЕЛАРУСІ.** Белкаапсаюз узмацніў завоз прамысловых тавараў за апошні месяц.

Усяго за люты ў Беларусь завезена прамысловых тавараў на суму 2.792.000 р., што складае 100,6 проц. усяго заданьня за гэты час.

— **КААПЭРАЦЫЙНА-АСЬВЕТНАЯ НАРАДА.** Надаючы важнае значэньне каапэрацыйнай асьвеце працоўных мас Беларусі, Белкаапсаюз пастанавіў склікаць спэцыяльную нараду па каапэрацыйнай асьвеце. Нарада мае адбыцца ўлетку гэтага году.

ЗЬЕЗД ПРАЦАЎНІКОЎ ПАПЕРЫ. 18 красавіка склікаецца 4 ўсебеларускі зьезд саюзу працаўнікоў папаровай пра-

„ФАУСТ" НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Пасьля 3 з пал. год упартае напружанае працы, Беларускі Дзяржаўны Музычны Тэхнікум мае магчымасьць паказаць працоўным гушчам нашага грамадзянства свае дасягненьні у найвышэйшых галінах музычнага мастацтва — сімфоніі і опэры. Прайшоў 1-ы сімфанічны канцэрт аркестру музтэхнікуму (6-га сакавіка), ідуць рэпэтыцыі далейшых канцэртаў, а 29-га сакавіка адбудзецца 1-я пастаноўка опэры Ш. Гуно „Фауст".

Вялізную, аграмадную працу прыйшлося зрабіць як адміністрацыі і настаўнікам тэхнікуму, так і яго слухачом — удзельнікам опэрнага наказу. А гэтымі ўдзельнікамі зьяўляецца бадай ці не палова ўсяго тэхнікуму: хор—50 чалавек, аркестр — 36 чалавек, балет—20 чал., салістых-сьпявакоў—14.

Трэба сказаць, што ўвесь бягучы навучальны год у музтэхнікуме ідзе пад знакам опэрнае пастаноўкі. Тэхнікум дачакаўся таго часу, калі пастаноўка опэр і сімфанічных канцэртаў пачынае ўваходзіць у яго вучэбны плян і мэтады музычнага навучаньня і выхаваньня.

У працэсе ўтварэньня беларускае мастацкае музыкі першая опэрная пастаноўка музтэхнікуму набывае гістарычнае значэньне. Гэта ня ёсьць першая беларуская опэрная пастаноўка. Такою была ў мінулым годзе пастаноўка „Русалкі" БДТ 1. Але апошняя была пасобным фактам з жыцьця і працы БДТ 1, тэатру ня опэрнага, а драматычнага, і, як гэткая, была фактам больш-менш выпадковым, і галоўным чынам адбылася дзякуючы энэргіі працаўніка БДТ 1, ціперашняга яго дырэктар В. А. Селяха.

Беларускі музычны тэхнікум ёсьць сталая спэцыяльная музычная ўстанова і пастаноўка тэхнікумам „Фауста" ёсьць ужо не выпадковае здарэньне, а пачатак далейшых опэрных пастановак, якія ўжо спыніцца ня могуць, бо яны разам зьяўляюцца і вучэбнай працай тэхнікуму.

Так ідзе праз музтэхнікум шлях да ўтварэньня беларускае опэры і сімфоніі, так тэхнікум выконвае свае заданьні, узложаныя на яго нашай вялікай рэвалюцыйнай эпохай.

Опэра „Фауст" будзе выканана выключна сіламі вучняў музтэхнікуму. Дырыгуе опэрай І. А. Гітгарц, рэжысэр М. М. Востокаў, вакальным кіраўніком зьяўляецца праф. В. А. Цьвяткоў. Опэра ідзе ў новым сцэнічным афармленьні, цалкам на беларускай мове (у перакладзе Ю. Дрэйзіна).

Я—скі.

ШКОЛА І КУЛЬТУРА

22.400 р. на перападрыхтоўку працаўнікоў асьветы

НКА маркуе ў гэтым годзе адкрыцца Беларусі рад курсаў па перападрыхтоўцы працаўнікоў школьных і дашкольных дамоў, курсы па перападрыхтоўцы інструктароў прафэсыянальна-асьветных школ, выкладчыкаў польскіх школ і г.д. На ўтрыманьне гэтых курсаў адпушчана 22.400 руб. Распрацоўка навучальных плянаў і праграм курсаў даручана інспэктаром адпаведных аддзелаў НКА.

Камісіі па ўсеагульным навучаньні пры сельсаветах

Пры ўсіх сельсаветах Менскае акругі арганізаваны камісіі па ўвядзеньні ўсеагульнага навучаньня. Камісіі выяўляюць дзяцей васьмігадовага ўзросту і наглядаюць за сваячасовай пасылкай дзяцей у школы. Усяго па 9 раёнах Меншчыны гэтымі камісіямі выяўлена 180 дзяцей васьмігадовага ўзросту, якія не наведваюць школы ў парадку абавязковасьці навучаньня.

За ўхіленьне ад навучаньня дзяцей—да адказнасьці

У Лагойскім і Бягомльскім раёнах Менскае акругі, прыцягнута да адказнасьці 20 бацькоў, якія без уважлівых прычын ухіляліся ад пасылкі ў школу дзяцей. У гэтых раёнах было ўведзена абавязковае ўсеагульнае навучаньне і ўсе дзеці 8-гадовага ўзросту павінны наведваць школы.

Усебеларуская нарада па барацьбе з трыхінозам

За апошні час па БССР заглядаецца вельмі шмат выпадкаў захворваньня трыхінозам. У сувязку з гэтым Народны Камісарыят Аховы Здароўя склікае на 30 сакавіка ў гор. Віцебску ўсебеларускую нараду, якая займецца прапрацоўкаю практычных пытаньняў па барацьбе з трыхінозам. У працы нарады акрамя акруговых інспэктараў па ахове здароўя і санітарных дактароў будуць прымаць удзел прадстаўнікі Ві-

Радыё-перадача

23-га, пятніца

6.00—5.30—Гутарка 9-я па прыродазнаўстве на тэму: „Як пабудавана і працуе цела жывёл і чалавека".

6.30—7.10—Беларуская радыё-газэта № 54.

7.10—7.40—Гутарка аграномаў на тэму:

1) Зерняачышчаньне,

2) Што патрэбна нашаму ятушкаводзтву.

7.40—8.10—Даклад ЦСПСБ на тэму: Роля прафсаюзаў у справе індустрыялізацыі Беларусі. Дакл.—т. Кулак.

8.10—10.00—Канцэрт.

тэнты на прамысловых і ...вых прадпрыемствы—уносяць страхавыя ўзносы 10 проц. выдаванай зарплаты; сялянскія гаспадаркі, якія сыстэматычна даюць акружаючаму насельніцтву за плату с.-г. машыны, рабочую або племянную жывёлу і пазычкі—уносяць 10 проц. зарплаты; сялянскія земляробчыя гаспадаркі, якія карыстаюцца наёмнай працай і плацяць падатак ад 500 да 1000 руб. (пры ўмове, калі на едака прыходзіцца ня менш 120 руб.) і звыш 1.000 руб. незалежна ад едака ўносяць 6 проц. выдаванай зарплаты. Калектыўныя гаспадаркі і вясковыя таварыствы, якія наймаюць грамадзкіх пастухоў і падпаскаў, уносяць 6 проц. выдаванай зарплаты.

Усяго па Беларусі будзе абхоплена да 20.000 сялянскіх гаспадарак, якія падлягаюць сацыяльнаму страхаваньню.

Акрамя абавязковага страхаваньня ўводзіцца таксама і добраахвотнае страхаваньне для гаспадарак, якія не ўваходзяць у катэгорыю абавязковага страхаваньня.

Асобы, якія заняты ў сялянскіх гаспадарках, застрахаваныя ў абавязковым і добраахвотным парадку, маюць права на забесьпячэньне: дапамогай па часовай непрацаздольнасьці, па працоўным увеч...

Пашырэньне саматужнай прамысловасьці

Каапэраваньне саматужнай прамысловасьці начало ўзмоцнена разьвівацца ў мінулым годзе. На 1-га кастрычніка 1926 г. Белсампрамсаюз налічваў па БССР 175 арцеляй з 1.911 членамі, а на 1-га студзеня 1928 г. колькасьць арцеляй узрасла да 325 з колькасьцю членаў 5.891 чалавек. Крэдытна-прамысловых таварыстваў на 1-га кастрычніка 1926 году было 52 з колькасьцю членаў 12.236, а на 1-га студзеня—82 з колькасьцю членаў 22.292 чал.

Белсампрамсаюзам заключаны генэральныя дагаворы з каапэрацыйнымі і дзяржаўнымі ўстановамі на збыт вырабаў саматужных арцеляй. Заключаны гендагаворы на суму да 2 з пал. мільёнаў руб. Заключэньне гендагавароў дапамагае прасоўваньню саматужных вырабаў у вёску.

Праўленьне Белсампрамсаюзу пашырыла асартымэнт прадукцыі арцеляй. Вялікая ўвага зьвернута на разьвіцьцё смалакурных арцеляй. Выпрацавана прадукцыі за час ад кастрычніка па сакавік 1928 году больш, чым на 300.000 руб. Акрамя гэтага пагадаецца шпаркае разьвіцьцё арцеляй, якія вырабляюць новыя промыслы, як, напрыклад, цэлюлёідная фабрыка па вырабе грабянёў, цэлы рад галянтарэйных промыслаў і рад арцеляй вясковага тыпу па вырабе калёс і г. д.

Для разьвіцьця мастацка-саматужнай прамысловасьці Белсампрамсаюзам арганізавана спэцыяльная частка для выяўленьня мастацкай вытворчасьці на Беларусі.

чальных устаноў—Лысова (старшыня), прадстаўніка ЦСПСБ і прадстаўніка ЦК ЛКСМБ.

Заявы аб камандыраваньні ў ВНУ РСФСР будуць прымацца да 15 мая, а ў ВНУ УССР да 15 чэрвеня 1928 г.

Асобы, якія падаюць заявы, абавязкова павінны далучыць наступныя дакуманты:

Хадайніцтва аб камандыраваньні ад акруговага інспэктарыяту народнае асьветы, або ад арганізацыі ня ніжэй акруговага маштабу (ЛКСМБ ці міжсаюзнай) устаноўленую для наступаючых у ВНУ анкету, якая павінна быць завэрана ўстановаю, што хадайнічае аб камандыраваньні, і дакумант аб асьвеце, а таксама трэба даслаць на 18 кап. марак для адказу падаўцу заявы аб пастанове камісіі.

Каналізацыйныя работы

Камгас заключыў дагавор з масноўскім трэстам „Цэнтрашамот" на дастаўку ганчарных труб для каналізацыі. Да жніўня заказ павінен быць выкананы. „Торгстрою" дан заказ на 50 вагонаў цэмэнту і 9.000 пудоў жалеза. У гэтым годзе мяркуецца ўлажыць ня менш 15 кілёмэтраў каналізацыйных труб. Работы будуць весьціся ў розных частках гораду.

пачнуцца ў бліжэйшы час. Работы будуць каштаваць 175 тыс. руб. Адкрыцьцё студняў павялічыць у два разы падачу вады менскай вадаправоднай станцыяй.

...гэтымі днямі закончыўся ў Маскве, у склад цэнтральнага савету б. палітказьняных абраны ад Беларусі тав. Зінгерман.

АБВЕСТКА

Кіраўніцтва Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР даводзіць да агульнага ведама, што з 23-га сакавіка 1928 году ў памяшканьні СНК Старшыня Савету Народных Камісараў БССР тав. ГАЛАДЗЕД альбо яго намесьнікі адзін раз на тыдзень у чацьвер з 12-ці да 4-х гадзін дня будуць асабіста прымаць прадстаўнікоў установаў і арганізацый, што зварочваюцца да іх з заявамі, хадайніцтвамі, скаргамі і з прапановамі толькі па пытаньнях установаў і арганізацый, прадстаўнікамі якіх яны зьяўляюцца, якія не могуць быць вырашаны самою ўстановаю альбо арганізацыяю.

У вызначаны вышэй дзень і гадзіны будуць таксама прымацца рабочыя, сяляне і служачыя, якія зварачаюцца ў СНК з заявамі, хадайніцтвамі, скаргамі і з прапановамі.

У іншыя дні тыдню, апроч суботы і нядзелі, наведчыкі, заявы і скаргі, што падаюцца на імя СНК, Старшыні СНК, яго намесьнікаў, будуць прымацца кіраўніком спраў СНК і Эканамічнай Нарады БССР і загадчыкам прыёмнай СНК БССР.

Нам. Кіраўніка Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР Н. УГАРАЎ.

Загадчык Прыёмнай СНК БССР С. ЛОДЫСЕЎ

23 сакавіка 1928 г.
г. Менск.

Паважаны т. рэдактар!

Прашу ў Вашай газэце зьмясьціць ліст наступнага зьместу:

У газэтных справаздачах аб судзе над Грамадой я са зьдзіўленьнем прачытаў у паказаньнях Студніцкага наступнае:

„Аб тым, што Луцкевіч падазроная асоба, гаварыў сьведкы таксама Ластоўскі, які жаліўся, што на чале беларускага руху стаяць няпэўныя людзі". („Известия" 16-III-28 г., № 64 (3.298) і іншыя газэты).

Я катэгарычна заяўляю, што спасылаўньне Студніцкага на тое, быццам я калі-колечы перад ім жаліўся на неэтычнасьць Луцкевіча ёсьць нахрапная брахня, прыдуманая самім Студніцкім.

Карыстаньне маім імем, ведаючы, што я асабіста не змагу запярэчыць перад судом, ёсьць з боку Студніцкага наступкам подлым, разьлічаным на падарваньне ў вачох грамадзянства апініі не толькі Луцкевіча, але і маёй.

Віленскі архіварыус Студніцкі на працягу шэрагу гадоў спрабаваў залазіць на ўнутранае жыцьцё беларускіх арганізацый і ўзаемаадносіны беларускіх дзеячоў, каб на іх разыходжаньнях прынцыповага характару будаваць свае злосныя абвінавачаньні, і гэтае яго апошняе выступленьне на судзе Грамады носіць той самы правакацыйны характар.

Ластоўскі".

СЭКЦЫЯЙ ЧОРНАРАБОЧЫХ 22 сакавіка пасланы на сталую працу 2 малодшыя нагляднікі і 1 лотачніца, на часовую працу 1 дворнік, 3 чорнарабочыя і 3 афішняткі.

— У суботу 24 сакавіка а 7-й гадз. увечары ў памяшканьні школы № 1 (Інтэрнацыянальная, 31) адбудзецца агульны сход сяброў Групкому Працасьветы № 1. З прычыны важнасьці пытаньняў—яўка сяброў Групкому абавязкова.

ДОМ АСЬВЕТЫ. Анонс: У суботу, 24 сакавіка, грандыёзны вечар-канцэрт на карысьць МОПР'у. Пасьля канцэрту танцы.

КУТОК ВУЧОНЫХ. У пятніцу, 23 сакавіка, а 8 г. увеч.—пасяджэньне культкамісіі кутку.

КЛУБ ІМЯ КАРЛА МАРКСА

Пятніца. Вялікая зала—кіно „Бабы разанскія". Пачатак а 7 г. 30 хв. і 9 г. 30 хв. Білеты на 1-ы сэанс не прадаюцца. Склікаецца 3-я група дружыны парадку.

2) Чарговыя занятні гурткоў: ІЗО, струнны і драматычны.

Адказны рэдактар
Ян. АСЬМОЎ

Беларускі Дом Асьветы ў Ленінградзе

(Ад нашага ўласнага карэспандэнта)

18-га сакавіка ў залянь імя Урыцкага (б. Таўрычаскі Дзяржаўная Дума) адбыўся сход рабочых і студэнтаў-беларусаў па пытаньні аб заснаваньні Беларускага Дому Асьветы ў г. Ленінградзе. На сходзе прысутнічала каля 300 чал.

Народны Камісар Асьветы БССР тав. Баліцкі, які спэцыяльна прыехаў на адчыненьне БДА і зьявіўся галоўным дакладчыкам сходу, зрабіў падрабязны агляд эканамічнага і палітычнага становішча БССР.

Дакладчыкам была зьвернута асаблівая вялікая ўвага на тыя эканамічныя і культурныя дасягненьні, якія маюць месца ў сучаснай Савецкай Беларусі. Пачынаючы з гістарычнага нарысу заснаваньня БССР і канчаючы сёньняшнім днём, дакладчык надзвычайна яскрава паказаў і падкрэсьліў этапы творчага будаўніцтва Савецкае Беларусі.

Дакладчык падкрэсьліў узрост і ролю беларускае працоўнае інтэлігенцыі, што будуе сваю нацыянальную культуру, якая ў той-жа час зьяўляецца культурай пралетарскай.

У спрэчках па дакладу, які быў аднагалосна ўхвалены вызначаліся выступленьні двух прамоўцаў: т. Усьпіновіча (рабочы Пуцілаўскага заводу) і т. Сямёнава (рабочы трубачнага заводу імя Калініна).

Першы з іх, які ў свой час зьяўляўся ўдзельнікам стварэньня ўраду Савецкае Беларусі ў 1917 г., а ў 1917-18г. прачаваў у галіне беларускага руху ў Ленінградзе—журыў студэнцтва, якое зракаецца мужыцкае сярмяжнае Беларусі (а такіх нажаль у студэнцкіх колах ёсьць), другі—т. Сямёнаў—палачавін, выступіў супроць, нібы існуючай гвалтоўнай прымусовай беларусізацыі (уплыў нібыць Польскай настаўніцкай апазыцыі).

І калі прамова першага выклікала шмат воплескаў, дык другога праводзілі з трыбуны з шыканьнем і сьвістам.

Сход аднагалосна паслаў прывітаньне ўраду БССР і вынес рэзалюцыю пратэсту супроць зьдзекаў над Грамадой.

Стварэньне Беларускага Дому Асьветы ў Ленінградзе выклікана неабходнай жыцьцёвай патрэбай і мае надзвычайна вялікае культурна-палітычнае значэньне.

Ня кажучы ўжо пра беларускае студэнцтва, якое саматужна падзялялася на маленькія гурткі вузаўскіх зямляцтваў і ня мела цьвёрдага канцэнтравана асяродку, у Ленінградзе ёсьць яшчэ таксама шмат беларускіх рабочых, якія няздаўна выйшлі з межаў Беларусі, цікавяцца жыцьцём сваё бацькаўшчыны і хочуць падтрымліваць з ёю далейшую жывую сувязь.

Усё гэта будзе папаўняць лік таго беларускага індустрыяльнага пралетарыяту, якога на Беларусі якраз мала.

Побач з гэтым у працу будуць уцягвацца і колы беларусаў, якія зьяўляюцца старажыламі Ленінграду.

Такім чынам, Дом Асьветы робіцца вейкім кандэнсатарам і рэзэрвовай базай беларускае культуры.

Пакуль што Дом Асьветы ня мае сталага памяшканьня і часова будзе зьмяшчацца ў Доме Ўсходніх народаў. Загадчыкам Д. А. абран тав. Хатэня, заг. культпрацай—т. Шчэрбук і сакратар—т. Маркевіч (апошнія два—студэнты ЛДУ).

Культурная праца вядзецца і да гэтага часу. Існуе невялічкая бібліятэка, якую ў будучым абавязкова трэба як мага шырэй павялічыць, заснаваны беларускі хор.

М. Н.

ТЭАТР, КІНО

ДЗЯРЖАЎНЫ Яўрэйскі Тэатр БССР

Пятніца, 23, і субота, 24 сакавіка

Першы раз! **Гірш Лекерт**

Білеты ў касе тэатру ад 12 да 2 і ад 5 гадз. увеч., у рабочай тэатральнай касе—ад 11 з пал. да 2 і ад 4 да 6 гадз. увеч.

Кіно-тэатр „Культура"

Гранд. мастацкі фільм вытворчасьці БЕЛДЗЯРЖКІНО

„ЕГО ПРЕВОСХОДИТЕЛЬСТВО"

(Прысьвеч. памяці ГІРША ЛЕКЕРТА).

Звыш праграмы—Хроніка Белдзяржкіно, № 36.

КІНО „Чырвоная Зорка"

З прычыны нябывалага посьпеху праабгаваны яшчэ на 1 тыдзень сусьветны фільм

„ЖИЗНЬ за ЖИЗНЬ" ДРУГІ ТЫДЗЕНЬ

у 2-х сэрыях, 10 частках. Абедзьве сэрыі ў 1 сэанс. Толькі 2 сэансы: пачатак 1-га сэансу а 7 гадз., 2-га—а 10 г.

КІНО „ПРАЛЕТАРЫ"

Ад аўторка, 20-га сакавіка **„ЗЛОЙ ДУХ"** Бытавая траг. ў 6 ч.

З 27 сакавіка «ЗНАТНЫЙ ИНОСТРАНЕЦ» 2 сэрыі ў адзін сэанс

Пачатак сэансаў а 7 гадз.—Каса—ад 5 з пал гадз. веч.

КІНО „Інтэрнацыянал"

2-ая заключная сэрыя

„НИБЕЛУНГИ" (ПОМСТА КРЫМГІЛЬДЫ)

у 10-ці частках.

Менскім акруговым т-вам „Прыхільні і Дзяцей"

— АДКРЫТА —

па Савецкай вул., № 69 (ран. студэнцкая сталоўка)

ЭЛЕКТРЫЧНАЕ ЛЁТО.

ШТОДЗЁННА гульня пачынаецца а 6 гадз. увечары.

Уваход бясплатны. ◆ Кошт карты—20 к.

Увесь прыбытак паступае на ўзмацненьне сродкаў барацьбы з дзіцячай беспрытульнасьцю

ПРАЎЛЕНЬНЕ Т. П. Д.

Текущий Счет Госбанк № 712
Телефон № 96.

Белорусское курортное бюро
Главного курортного управления
Наркомздрава РСФСР.

ОТДЕЛЕНИЯ: в Гомеле и Витебске Окружн. Комитет Красн. Креста.

К КУРОРТНОМУ СЕЗОНУ

1928 года.

Сдает места на всех курортах Кавминвод, Крыма, Украины, Абхазии, Грузии, Кубано-Черноморского побережья и кумысолечебных районов, а также Старой Руссе, Липецке, Серноводске и Сестрорецке.

Отправка летом туберкулезных на кумысы (Шафраново, Оренбург) и горно-климатические станции (Абас-Туман, Теберда, Красная Поляна, Кальчик).

На Южном берегу Крыма восстановлены после землетрясения и будут функционировать Ялта, Ливадия, Ореанда, Мисхор, Алупка, Симеиз, Гурзуф.

Сдаются места для отдыхающих в пансионах (Крым, Сочи, Кабардинка, Евпатория, Анапа, Гагры, Сухум), отдельные комнаты на дачах и номера в гостиницах на весь сезон на льготных условиях и помесячно.

Открыты дневные общежития на Кавказских минеральных водах для трудящихся и их семей с абонементом на полный курс амбулаторного лечения и удешевленного питания в диэтстоловых курортов.

На всех курортах имеются парки, открытые сцены, разумные развлечения.

Организованы специальные экскурсии по всему побережью Южного берега Крыма. Продажа справочников, выдача справок, заключение договоров с одиночками, учреждениями и организациями в Минске (Наркомздрав, Революционная 2—3 этаж) ежедневно от 3-х до 5 часов дня, в Гомеле и Витебске—в Окружном Комитете Красного Креста.

Заявки на следующий месяц необходимо делать до 20 числа предыдущего месяца.

Курортное бюро.

ЗАОЧНЫЕ
ПРОМЫШЛЕННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ КУРСЫ „ПОЛИГЛОТ"

(Основ. в 1917 г.)

состоящие в ведении С.-К. КрайОНО.

ПРЕДМЕТЫ ПРЕПОДАВАНИЯ:

бухгалтерия, коммерческ. вычисл., торг. корреспонд., делопроизводство, исправление почерка, техн.-худож. черчение, машиностроительное черчение, рисование, стенография и копирует [дефиштиф].

Занятия посредством переписки по почте специально составленными лекциями. ВПОЛНЕ ЗАМЕНЯЮЩИМИ УСТНОЕ ПРЕПОДАВАНИЕ. По окончании курса учащиеся подвергаются испытанию в специальн. квалифик. комиссии и получают соответствующее СВИДЕТЕЛЬСТВО.

На 1-е ноября 1927 г. на курсах состоит свыше 15.000 учащихся.

Плата помесячно от 1 до 3 рублей.

Требуйте бесплатно проспекты, программы и условия.

Адрес: Ростов на Дону „ПОЛИГЛОТ".

Сельска-гаспадарчая арцель „Півні" Путчыноцага сельсав. Койданаўскага раёну з 15-га сакавіка **ліквідуецца**

Ліквідком.

Згубленыя і ўкрадзеныя

наступныя дакуманты лічыць несапраўднымі:

Асабов. пасьведч. № 1839 Левіна І. Е., выд. Узьдзенскім РВК. 621

Паявая кн. № 749 Валчка Е. Н., выд. Сьмілавіцкім спажывецкім таварыствам. 622

Асабов. кніжка № 760 Ляшкевіча К. М., выд. Плешчаніцкім РВК. 623

Асабов. пасьведчаньне Сьвірскай І. выд. Заслаўскім культаддзелам № 289 624

Вуч.-конская карт. Грыневіча І. Д., выд. б. Гайна-Слабадзкім ВВК. 625

Асабовая вучотная карт. Кагана Ю. Н. выд. Гомельскім ваенаддз. 626

Вуч.-кон. кн. Сержантава У., выд. Чарэйскім РВК. 627

Чырвон. кн. № 379 Мозга С. С., выд. Лепельскім РВК. 628

Кн. № 354 Купец Е. Н., выдан. Мар'іна-Горскім спажывецкім таварыствам. 629

Чл. кн. № 39773 Леўчанка З., выд. саюзам рабземлесу. 630

2 конск. кн. Радзівіна Ф. С., выд. б. Бобрскім ВВК. 631

Асабов. кн. № 97 Шапалова В. К., выд. б. Доўскім ВВК. 633

Асабов. кн. Тухто Г. Н., выд. Лепельскім РВК за № 353. 633

Кн. на кармленьне № 33620 Хацкевіча У. выд. Халопеніцкім страхпунктам. 634

Паявая кніжка Барзвіка І. С., выд. Мар'іна-Горскім спажывецкім т-вам. 635

Вуч.-конск. карт. № 1876 Старасельскага І. Л., выдан. Лепельскім РВК. 636

Кошт публікацыі аб згубе аднаго дакуманту **50 кап.**

Друкарня [illegible] «[illegible]»—Менск.

[illegible] № 300